

Käyttäjän käsikirja TM6000

Mittariohjelma C30.BFI.00472B.100090

62928472

Sisällys

1.	Yleistä tästä dokumentista	1
1.1	Tässä dokumentissa käytetyt graafiset symbolit	1
1.2	Tässä dokumentissa mainittu viittaus muuhun dokumenttiin.....	1
2.	TM6000 taksimittari	2
2.1	Toimitussisältö.....	2
2.2	Käyttölaite TD321.....	2
3.	Symbolit, painikkeet ja toiminnot.....	3
3.1	Näytön symbolit.....	3
3.2	Näytön informaatio	4
3.3	Koodit ja valikot	5
3.4	Kooditaulukko.....	5
4.	Ajovuorot.....	7
4.1	Yleistä	7
4.2	Vuoron aloitus kuljettajakortilla	7
4.3	Vuoron aloitus ilman kuljettajakorttia	8
4.4	Vuoron lopetus	8
4.5	Lepo	9
5.	Mittariajot.....	10
5.1	Tilausnumero.....	10
5.2	Ajoluokka.....	11
5.3	Taksan valinta	12
5.4	Hold-tila	13
5.5	Odotusaika	14
5.6	Kassa	14
5.7	Lisämaksut	15
5.8	Kyydin kilometrit	15
6.	Maksutavat.....	16
6.1	Käteismaksu.....	16
6.2	Kuitin kopio.....	16
6.3	Korttimaksu	18
6.4	Maksupäätteen käyttö	18
6.5	Laskutus.....	18
6.5.1	Yhtiölaskutus	18
6.5.2	Oma laskutus.....	18
6.5.3	Kela-laskutus	19
7.	Maksun muuttaminen ja jakaminen.....	24
7.1	Yleistä	24
7.2	Alennus.....	24

7.3	Jaettu maksu.....	26
7.3.1	Jako rahamäärällä.....	26
7.3.2	Jako matkustajien määrällä.....	27
7.3.3	Jako prosenttiosuuksiin.....	28
7.4	Tippi.....	28
7.5	Ostavastuu.....	29
7.5.1	Käsin syötetty omavastuu.....	29
7.5.2	Kortilta saatu omavastuu.....	30
8.	Maksun oikaisut	31
8.1	Yleistä.....	31
8.2	Oikaisun toiminta VAPAA-tilassa.....	32
8.3	Oikaisun toiminta KASSA-tilassa.....	36
8.4	Kuittien tulostus oikaisuerässä.....	37
9.	Ajotyypit.....	38
9.1	Reittiajo.....	38
9.1.1	Reittiajon aloitus.....	38
9.1.2	Maksu reitin aikana.....	38
9.1.3	Reittiajon loppulasku.....	39
9.2	Sopimusajo.....	40
9.2.1	Toiminnot ajotilan aikana.....	42
9.2.2	Siirtyminen tilasta toiseen.....	43
9.3	Hukka-ajo.....	43
9.4	Huoltoajo.....	44
9.5	Yksityisajo.....	45
9.6	Aloitusbajo.....	45
9.7	Lopetusajo.....	46
10.	Arvonlisävero	47
10.1	Arvonlisäverokannan muuttaminen.....	47
10.2	Muutetun arvonlisäverokannan peruuttaminen.....	48
11.	Auton varusteet, laitteet ja muut toiminnot	49
11.1	Sisävalo.....	49
11.2	Vapaavalon ohjaus.....	49
11.3	Maksunäytön lisätoiminnot.....	50
11.3.1	Nopeusmittari.....	50
11.3.2	Järjestelmän käyttöjännite.....	50
12.	Kellonaika ja päivämäärä.....	51
12.1	Kellonaika.....	51
12.2	Kellonajan asetus.....	51
12.3	Kellon aikalaskurin tarkastus.....	52
12.4	Päivämäärä.....	52

13. Muistirekisterit ja raportit.....	53
13.1 Vuoromuistien lukeminen.....	53
13.2 Kokonaismuistien lukeminen.....	53
13.3 Vuororaportin tulostus.....	54
13.4 Kuukausiraportin tulostus.....	54
13.5 Vuosiraportin tulostus.....	54
13.6 Ajo- ja tapahtumaerittelyt.....	55
13.7 Taksimittarin lokitiedosto.....	55
13.7.1 MID checksumman näyttö [96].....	55
13.7.2 Mittarin lokitiedoston lukeminen [97E].....	55
13.7.3 Mittarin lokitiedoston tulostus [98E].....	55
13.7.4 Mittarin MID-informaation lukeminen [99E].....	56
14. Taksimittarin asetukset.....	58
14.1 Mittarin tunnistetietojen vaihtaminen.....	58
14.2 Taksimittarin kuluttajahintojen päivitystoiminto.....	59
14.3 Taksimittarin ohjelmiston päivitystoiminto.....	60
14.4 Taksimittarin muistirekisterien lukkokoodin asetus.....	61
14.5 Lippuparametrit [600 E].....	64
14.6 Lippuparametrit [601 E].....	73
14.7 Matkavakion testaaminen [94E].....	74
14.8 Matkavakion muutosten määrä [95E].....	74
15. Valmistajan vakuutus tuotteen vaatimustenmukaisuudesta.....	75
16. Tekniset tiedot.....	76
TUKIPALVELUT.....	77

1. Yleistä tästä dokumentista

Tämä dokumentti kuvaa mahdollisimman tarkasti kyseessä olevaa laitetta ja sen käyttöä. Mikäli eroavaisuuksia löytyy, Semel Oy ei anna takuita siitä, että tämä dokumentti ja toisaalta laitteisto ja ohjelmisto ovat yhtenevät. Mahdolliset eroavaisuudet eivät kuitenkaan velvoita Semel Oy:tä toimittamaan ko. toimintoja uuden ohjelmaversion tai huollon yhteydessä.

Semel on tarkastanut, että tämän dokumentin sisältö vastaa kuvattua laitetta mahdollisimman tarkasti. Semel tarkastaa dokumentin tiedot säännöllisin väliajoin, ja tarvittavat muutokset sisällytetään seuraavaan painokseen. Dokumenttiin voidaan tehdä muutoksia ilman ennakoilmoitusta. Otamme myös mielihyvin vastaan parannusehdotuksia. TM6000 Käyttäjän käsikirjan uusin versio on tulostettavissa ja luettavissa <http://www.taksivaruste.fi/ohjeet.html> internet sivustolla.

Tämän dokumentin ja sen sisällön kokonaan tai osittainen monistaminen tai levittäminen mitä tahansa teknisiä välineitä apuna käyttäen on kielletty ilman Semel Oy:n kirjallista lupaa. Kaikki oikeudet pidätetään.

1.1 Tässä dokumentissa käytetyt graafiset symbolit

Kuvattavan laitteen käyttöön liittyvät symbolit

Symboli	Merkitys	Esimerkki
ISOT KIRJAIMET	Tila	Mittari on VAPAA-tilassa.
Tummennus	Painike	Paina E .
<i>Tummennus ja kursiivi</i>	Koodi	Näppäile 302 .
[huolto]	Näyttöteksti	Näyttöön ilmestyy teksti [huolto].

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittarin tila		Valittava koodi tai tehtävä toimenpide

Tähän dokumenttiin liittyvät symbolit

Symboli	Merkitys	Esimerkki
Huomaa:	Tärkeä tieto, jonka merkitystä halutaan korostaa.	Huomaa: Tämä toiminto ei päivitä taksimittarin rekisteriä.
►	Yksittäinen tehtävä jonkin toiminnon aikaansaamiseksi.	► Painamalla koodin 89E voit tulostaa mittarista parametritulosteen, jossa näkyvät taksimittarin asetukset
► 1, 2, 3 ...	Järjestys jonkin tehtävän tai toiminnon suorittamiseksi.	► Suorita toiminto näin: 1. Syötä toiminnon numerokoodi. 2. Paina E .
► a), b)...	Vaihtoehto	► Valitse maksun oikaisu a) Näppäilemällä koodi, tai b) Valitsemalla valikosta.
<i>Tummennus ja kursiivi, teksti sinisellä</i>	Tämän dokumentin sisäinen risti-viittaus tai viittaus johonkin toiseen dokumenttiin, jota voidaan tarvita kuvattavaa laitetta käytettäessä.	Katso lisätietoja kappaleesta <i>Kassa</i> . Katso lisätietoja <i>Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirjasta</i> .

1.2 Tässä dokumentissa mainittu viittaus muuhun dokumenttiin

Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirja tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirja

2. TM6000 taksimittari

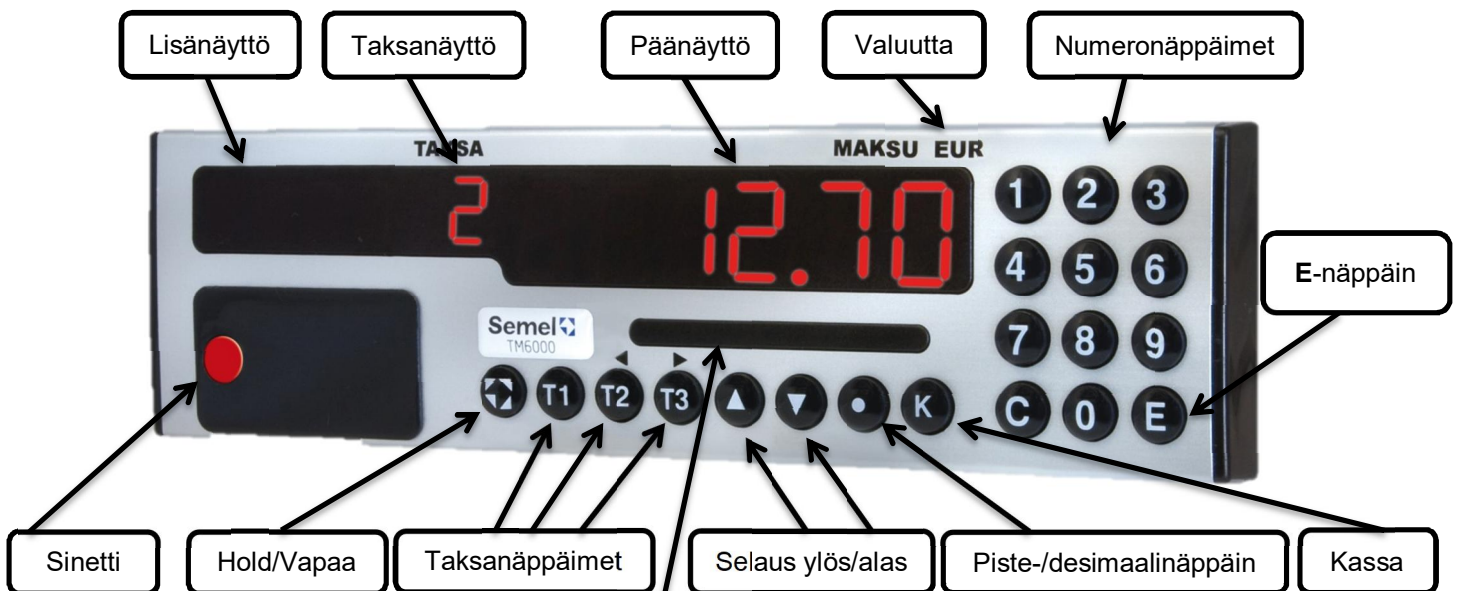
Taksimittarijärjestelmää tarvitaan ajotapahtumien ja niiden hinnan laskemiseen, kassakoneeksi sekä raporttien tulostamiseen. Useimmiten järjestelmään kuuluu olennaisena osana myös maksupäätte, kirjoitin ja tilausvälitysjärjestelmän ajoneuvopäätte.

2.1 Toimitussisältö

TM6000 taksimittari koostuu käyttölaiteesta TD321 ja keskusyksiköstä TM206e/eC.

2.2 Käyttölaite TD321

Näyttö ja näppäimet

LED-merkkivalonäyttö:

Merkkivalonäyttö sisältää neljä lediä.

Merkkivalojen informaatio alkaen vasemmalta:

1. LED = Ei käytössä
2. LED = Ei käytössä
3. LED = MC40 (ajoneuvotietokoneen yhteyttä muodostetaan)
4. LED = EFT930 tai IWL (maksupäätteen yhteyttä muodostetaan)

3. Symbolit, painikkeet ja toiminnot

Taksimittarin näyttöyksikön alareunan näppäimillä ohjataan mittarin toimintoja. Oikeassa reunassa on numeerinen näppäimistö.

3.1 Näytön symbolit

Seuraavassa taulukossa on esitetty näyttöyksikkö TD321 painikkeet, symbolit sekä niillä ohjattavat mittarin toiminnot.

Symboli	Merkitys	Toimenpide, muita huomioita
	VAPAA	Aseta mittari VAPAA-tilaan.
	Taksan valinta	Valitse käytettävä taksa painamalla taksanäppäintä T1, T2 tai T3 JA PAINA E .
	Nuoli ylös/alas	Käytä selatessasi Menu -valikon toimintoja ylös ja alas. Valitse haluttu toiminto painamalla E -näppäintä. Jos haluat lopettaa selaamisen valitsematta mitään, paina VAPAA-painiketta.
	Piste	Piste -painikkeella saat mittarin näyttöön "menu"-valikon, josta voi valita erilaisia mittarin toimintoja.
	KASSA	Aseta mittari KASSA-tilaan.
	Numeronäppäimet	Syötä numeronäppäimistöllä kaikki numeerinen tieto mittariin. Vahvista syötetyt tiedot painamalla E -näppäintä. Jos syötät väärän numeron, korjaa virhe painamalla C -näppäintä. Jos painat C -näppäintä vielä toisen kerran, keskeytät koko toiminnon. Summia syötettäessä senttejä ei ole pakko syöttää. Summan antaminen kokonaisina euroina riittää. Jos kuitenkin on tarve syöttää myös senttejä, saat desimaalipisteen painikkeella , jonka jälkeen voit syöttää sentit.

3.2 Näytön informaatio

Selitys	Taksimittarin näyttö	Toimenpide
Taksimittari suljettuna (OFF-tilassa)		
Taksimittari VAPAA-tilassa, vapaa-valo palaa		Sammuta vapaavalo halutessasi painamalla K -näppäintä tai koodilla 620E
Taksimittari VAPAA-tilassa, vapaa-valo sammutettuna		Sytytä vapaavalo halutessasi painamalla K -näppäintä tai koodilla 621E
Taksimittarin laskennan mukainen loppusumma (kaksi päällekkäisviivaa lisänäytössä).		
Taksimittarin loppusummaa muutettu (kolme päällekkäisviivaa lisänäytössä).		
Taksimittari huoltoajossa (24E) vapaa-tilassa. Mitattu huoltoajo näytetään lisänäytön vasemmassa reunassa (esimerkissä ajettu 800-metriä, eli 0,8 kilometriä).		
Taksimittari huoltoajossa (24E) OFF-tilassa. Mitattu huoltoajo näytetään lisänäytön vasemmassa reunassa (esimerkissä ajettu 800-metriä, eli 0,8 kilometriä).		

3.3 Koodit ja valikot

- ▶ Voit ohjata mittarin toimintoja kahdella eri tavalla.
 - a) Jos muistat haluamasi toiminnon numerokoodin,
 1. Syötä toiminnon numerokoodi.
 2. Paina **E**.
Haluamasi toiminto käynnistyy.
 - b) Jos et muista haluamasi toiminnon numerokoodia, valitse toiminto valikosta.
 1. Paina **nuoli alas** -painiketta.
 2. Selaa valikkoa **nuoli alas** -painikkeella kunnes maksunäytössä näkyy haluamasi toiminnon nimi. Kun selaat valikkoa, taksanäytössä näkyy toiminnon numerokoodi.

3.4 Kooditaulukko

Koodi	Toiminto
15	Tilausnumero
16	Ajoluokka
21	Vuoron aloitus
22	Vuoron lopetus
23	Yksityisajo (oma-ajo)
24	Huoltoajo
25	Sopimusajo (Vapaa-tilassa), tai sopimusajosta taksa-ajoon siirtyminen (Kassa-tilassa)
26	Reittiajo
29	Tauko (Lepo)
31	Lisämaksu isokokoisesta tavarasta tai koirasta
32	Saattolisä
34	Porraslisä
35	Paarien noutolisä
36	Ennakkotilausmaksu
37	Avustuslisä
38	Lentokenttälisä
39	Lisämaksu (muu lisämaksu)
40	Alennus
41	Tippi
42	Jaettu maksu
45	Omavastuun syöttö
49	Hukka-ajo
51	Yhtiölaskutus, käytetään ensisijaisesti maksupäätteen kautta
59	Oma laskutus, käytetään ensisijaisesti maksupäätteen kautta
60	Kuitin kopio
61	Kuitin kopio kuittinumeron ja/tai kyydin hinnan ja/tai päivämäärän perusteella
62	Sisävalojen ohjaus
63	Kellonaika näytölle
64	Kyydin kilometrit sadan metrin tarkkuudella (0.1 km)
65	Odotusaika (suoritettavan kyydin kertynyt odotusaika)
67	Auton sähköjärjestelmän käyttöjännite
68	Päivämäärä näytölle
69	Nopeusmittari
70	Vuoromuistin luku
71	Kokonaismuistien luku
80	Vuororaportti

Koodi	Toiminto
81	Edellisen tai käynnissä olevan ajovuoron ajoerittely
82	Kuukausiväliraportti
83	Kuukausiraportti (edellinen päättynyt kuukausi)
84	Vuosiväliraportti
85	Vuosiraportti (edellinen päättynyt vuosi)
87	Kuuden viimeisen kuitin yhteistulostus
89	Mittarin parametritulostekokonaisuus (katso koodit 891,892,893 ja 894)
92	Matkavakion mittaus (tulostuksella)
93	Kellon aikalaskurin testaus
94	Matkavakion mittaus (ilman tulostusta)
95	Matkavakion muutosten määrä
96	MID checksumman näyttö
97	Mittarin lokitiedoston lukeminen
98	Mittarin lokitiedoston tulostus
99	MID-informaation näyttö (valikon selaus nuolinäppäimillä)
101	Kellonajan asetus
163	Kellonaika sekuntinäytöllä
189+nuoli alas	Mittariohjelman versio näytölle
202	Matkavakion asetus (sinetöinnin ollessa avattuna)
204	Palvelutunnuksen alkuosan luku
205	Palvelutunnuksen loppuosan luku
207	Laskutusnumero
229	Tulostintesti
300	ALV 0, arvonlisävero 0 % (henkilö- ja tavarakuljetukset ulkomaille)
301	ALV 1, arvonlisävero 10 % (henkilökuljetukset kotimaassa)
302	ALV 2, arvonlisävero 24 % (tavarakuljetukset kotimaassa)
320	Maksun oikaisu kuittinumerolla
321	Viimeisimmän maksun oikaisu
322	2. viimeisimmän maksun oikaisu
323	3. viimeisimmän maksun oikaisu
324	4. viimeisimmän maksun oikaisu
325	5. viimeisimmän maksun oikaisu
351	Omavastuuosuuden syöttö maksukorjauksen yhteydessä
600	Lippuparametrit
601	Lippuparametrit
620	Taksi-/vapaavalo pois päältä taksa-ajossa
621	Taksi-/vapaavalo päälle taksa-ajossa
653	Tulostaa kuljetukseen liittyvän lisämaksun aiheen ja summan
654	Näyttää näytöllä kuljetuksen lisämaksun aiheen ja summan
660	Jonossa olevat lähettämättömät maksutapahtumat
801	Ajovuororaportti (edellinen ajovuoro)
802	Ajovuororaportti (2.viimeinen ajovuoro)
803	Ajovuororaportti (3.viimeinen ajovuoro)
804	Ajovuororaportti (4.viimeinen ajovuoro)
891	Mittarin parametrit
892	Mittarin tariffit
893	Mittarin perusmaksun muutoksen aika-asetustaulukko
894	Kuitin mallituloste
8748	Viimeisen 48-tunnin tapahtumien tulostus
9001	Taksimittariin asetetun palvelutunnuksen, laskutusnumeron tai Y-tunnuksen muutos

4. Ajovuorot

4.1 Yleistä

Kun kuljettaja tulee töihin, hän aloittaa työvuoron. Ajovuoron päättyessä hän lopettaa työvuoron. Kyseisen vuoron tapahtumat rekisteröityvät vuororaporttia varten.

1. Aktivoi taksimittari (näytön ollessa pimeänä)

Painamalla kerran taksimittarin Vapaa-näppäintä -> näyttö siirtyy **OFF**-tilaan.

Mikäli käytössä on MC40 ajoneuvotietokone, herätä järjestelmä ennen taksimittarin ajovuoron aloitusta painamalla kaksi kertaa **VAPAA**-näppäintä.

2. Aloita ajovuoro

- Painamalla taksimittarin Vapaa-näppäintä ja vetämällä kuljettajakortti maksupäätteen magneetikortin lukijan läpi taksimittarin/maksupäätteen pyytäessä toimintoa, tai
- Mittarin näppäimistöä, mikäli kuljettajakorttia ei käytetä.

Huom. Taksimittarin asennuksen yhteydessä on määritelty, onko kuljettajakortti pakollinen vai ei.

4.2. Vuoron aloitus kuljettajakortilla

Selitys	Taksimittarin näyttö	Toimenpide
Taksimittari suljettuna (OFF-tilassa)		Paina kerran Vapaa-näppäintä
Taksimittari pyytää kuljettajakorttia		Vedä kuljettajakortti kortinlukijan läpi
Taksimittari pyytää auton matkamittarin kilometrilukemaa		a) Syötä auton matkamittarin kilometrilukema raportointia varten, tai b) Ohita painamalla E
Taksimittari siirtyy aloitusajo-tilaan		Aja taksiasemalle ja paina Vapaa-näppäintä siirtyäksesi VAPAA-tilaan

4.3 Vuoron aloitus ilman kuljettajakorttia

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari suljettuna (OFF-tilassa)		Näppäile koodi 21 E , tai vaihtoehtoisesti paina kerran Vapaa-näppäintä.
Taksimittari pyytää kuljettajatunnusta		a) Syötä kuljettajatunnus ja paina E , tai b) Ohita painamalla E
Mittari pyytää auton matkamittarin kilometrilukemaa		c) Syötä auton matkamittarin kilometrilukema raportointia varten ja paina E , tai d) Ohita painamalla E
Taksimittari siirtyy ALOITU-tilaan		Aja taksiasemalle ja paina Vapaa-näppäintä siirtyäksesi VAPAA-tilaan

4.4 Vuoron lopetus

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa		a) Vedä kuljettajakortti kortinlukijan läpi, tai b) Näppäile koodi 22E
Taksimittari siirtyy työmatkaa mittaavaan tilaan (LOPETU)		1. Aja kotiin 2. Perille saavuttuasi paina E
Taksimittari pyytää auton matkamittarin kilometrilukemaa		a) Syötä auton matkamittarin kilometrilukema raportointia varten, tai b) Ohita painamalla E
Taksimittari siirtyy OFF-tilaan ja tulostaa vuororaportin		

HUOM! Voit aina lopettaa vuoron ilman kuljettajakorttia, vaikka ajovuoron aloitus olisi estetty ilman korttia.

4.5 Lepo

Taksimittari tallentaa raportteihin ajovuoron aikana pidetyt tauot.

Taukojen alkamis- ja päättymisajankohdat sekä kokonaiskesto kirjautuvat vuororaporttiin.

Tauko päättyy kun painat **VAPAA**-painiketta tai auto liikkuu.

Auton liikuessa mittaria ei voi kytkeä **LEPO**-tilaan ja vastaavasti **LEPO**-tilasta poistutaan automaattisesti autoa liikuttaessa.

- Rekisteröi ajovuoron aikana pitämäsi tauot taksimittarin ollessa **VAPAA**-tilassa.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA -tilassa		a) Näppäile koodi 29 E , tai b) Valitse selausnäppäimiä käyttäen valikosta [LEPO] ja paina E
Tauon ollessa aktivoituneena taksimittarin lisänäytössä näkyy tauolla kulunut aika (h.min)		a) Tauon päätyttyä paina VAPAA -näppäintä, tai b) Lähde ajamaan
Taksimittari palaa VAPAA -tilaan		

- Rekisteröi ajovuoron aikana pitämäsi tauot taksimittarin ollessa mittariajo tilassa.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari mittariajo tilassa		c) Näppäile koodi 29E , tai d) Valitse selausnäppäimiä käyttäen valikosta [LEPO] ja paina E
Tauon ollessa aktivoituneena taksimittarin lisänäytössä näkyy tauolla kulunut aika (h.min). Taksimittari keskeyttää valitun taksan mukaisen ajan ja matkan laskemisen tauon ajaksi.		c) Tauon päätyttyä paina Vapaa -näppäintä, tai d) Lähde ajamaan
Taksimittari jatkaa toimintaansa ennen taukoa valitun taksaluokan mukaisesti		

HUOM. Tauko taksa-ajossa toiminnon ohjaus määritetään lippuparametreissa (**600E**) valikossa **TAUKO** (katso ohjeen kohta **14.5**).

5. Mittariajot

Tavallisin tapahtuma on mittariajo. Tämä tarkoittaa, että matkalle lasketaan hinta käytetyn taksaluokan ja ajatun matkan ja ajan perusteella.

5.1 Tilausnumero

Kyydille voidaan syöttää numeerinen tieto TILAUSNUMERO, jota voidaan käyttää esimerkiksi tilattujen kyytien yhteydessä selventämässä kyydin maksajalle tilaustietoja.

- Tarvittaessa voit liittää kyytiin **VAPAA**-tilassa tilausnumeron:

HUOM! Syötetty tilausnumero näkyy seuraavan aloitettavan mittariajon kuitissa, matkan tiedoissa.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa		a) Näppäile 15E , tai b) Valitse valikosta [E L:n0] ja paina E
Taksimittari pyytää tilausnumeroa		Näppäile haluamasi tilausnumero ja paina E
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan ja antamasi tilausnumero tallentuu seuraavaan aloitettavaan mittariajoon		

5.2 Ajoluokka

Kyydille voidaan syöttää numeerinen tieto AJOLUOKKA, jota voidaan käyttää esimerkiksi laskutettavien kyytien yhteydessä selventämässä kyydin tarkoitusta.

- ▶ Syötä ajoluokka mittariin **VAPAA-** tai **KASSA-**tilassa
 - a) Valitsemalla **16E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**AJOLUO**] ja painamalla **E**.

HUOM! Syötetty ajoluokka näkyy seuraavan aloitettavan mittariajon kuitissa, matkan tiedoissa.

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa		c) Näppäile 16E , tai d) Valitse valikosta [AJOLUO] ja paina E
Taksimittari pyytää ajoluokkaa		Näppäile haluamasi ajoluokan numeraalinen koodi ja paina E
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan ja antamasi ajoluokka tallentuu seuraavaan aloitettavaan mittariajoon		

5.3 Taksan valinta

Aloita mittariajo **VAPAA**-tilassa painamalla taksanvalintapainiketta **T1**, **T2**, **T3** tai **2xT3** tai **3xT3** ja paina **E**. Tällöin mittari siirtyy kuljettajan valinnan mukaisesti taksalle 1, 2, 3, 4 tai 0.

Mittarissa voi olla asennettuna myös useampia taksoja.

Painamalla kolme kertaa painallusta taksanvalintanäppäintä T3, siirtyy mittari mittaamaan aikaa (ODO).

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA -tilassa		Valitse mittariajossa käytettävä taksaluokka T1 , T2 ja T3 näppäimiä käyttäen
Aloitetaan mittariajo valitsemalla taksaluokka (tässä esimerkissä taksaluokka 1, T1)		Painettu T1 -näppäintä, jolloin lisänäytössä näytetään valittu taksaluokka Vaihtoehdot: a) Paina E , taksavalinta aktivoituu välittömästi ja mittariajon laskenta aloitetaan b) Odota 5-sekuntia, jonka jälkeen taksavalinta aktivoituu automaattisesti ja mittariajon laskenta aloitetaan (HUOM! Odotusajan aikana laskentaa ei tapahdu) c) Peru mahdollinen virheellinen taksavalinta painamalla VAPAA -näppäintä ennen kuin taksan automaatti-aktivointi tapahtuu (aikaa alle 5-sekuntia) ➤ Mittari palaa VAPAA -tilaan
Taksimittarin lisänäytössä näkyy valittu taksaluokka ja päänäytössä mittariajon laskettu summa		
Taksaluokka 4 valitaan painamalla T3 näppäintä kaksi kertaa		Lisänäytössä näytetään valittu taksaluokka T4 Vaihtoehdot: a) Paina E (hyväksy) b) Odota 5-sekuntia (HUOM! Odotusajan aikana laskentaa ei tapahdu) c) Peru taksavalinta painamalla VAPAA -näppäintä

<p>Odotusaikataksa (ODO) valitaan painamalla T3 näppäintä kolme kertaa</p>		<p>Lisänäytössä näytetään valittu taksaluokka ODO</p> <p>Vaihtoehdot:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Paina E, b) Odota 5-sekuntia (HUOM! Odotusajan aikana laskentaa ei tapahdu) c) Peru taksavalinta painamalla VAPAA-näppäintä
--	--	--

5.4 Hold-tila

Tätä toimintoa tarvitset esimerkiksi etsiessäsi osoitetta tai ajettuasi harhaan.

► **HOLD**-tilaan ja takaisin pääset näin:

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari mittariajotilassa		Pysäytä taksalaskenta painamalla VAPAA -painiketta, jolloin taksimittari siirtyy Hold-tilaan
Taksimittari Hold-tilassa. Lisänäytössä H, päänäytössä mittariajossa kertynyt summa		Aktivoi taksalaskenta jatkumaan painamalla VAPAA -painiketta
Taksimittari on jälleen mittariajotilassa		

5.5 Odotusaika

- ▶ Odotustaksan valinta on opastettu käyttöohjeen kohdassa [5.3 Taksan valinta](#)
- ▶ Suoritettavan kyydin odotusajan voit nähdä seuraavasti

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari taksa-ajotilassa (tässä esimerkissä odotustaksalla ODO)		a) Näppäile koodi 65E , tai b) selaa valikosta ODOTUS ja paina E
Taksimittari näyttää hetken aikaa koko kyydin kertyneen odotusajan ja palaa taksanäyttöön		Tässä esimerkissä odotusaikaa kulunut 6-minuuttia

HUOM! Odotusaika tulostuu myös kuitille, mikäli se on nollasta poikkeava.

5.6 Kassa

- ▶ Kun asiakas haluaa maksaa kyydin, paina **K** -painiketta. Tällöin mittari menee KASSA-tilaan.
- ▶ Jos painat uudelleen **K** -painiketta, mittari tulostaa käteismaksukuitin koko summasta ja palaa VAPAA-tilaan.
- ▶ Jos painat KASSA-tilassa VAPAA-painiketta, mittari menee suoraan VAPAA-tilaan. Tällöinkin koko summa rekisteröityy käteismaksuksi, mutta kuitti ei tulostu.
- ▶ Asiakas voi maksaa kortilla tai maksu voidaan laskuttaa.
- ▶ Maksu voidaan jakaa myös useaan osaan, jotka maksetaan erikseen
- ▶ Asiakas voi maksaa kortilla ([Korttimaksu 6.3](#))
- ▶ Maksu voidaan laskuttaa ([6.5 Laskutus](#))
- ▶ Maksu voidaan myös jakaa useaan osaan, jotka maksetaan erikseen ([7.3 Jaettu maksu](#), [7.5 Omavastuu](#))
- ▶ Maksua voidaan alentaa ([7.2 Alennus](#))
- ▶ Maksuun voidaan lisätä ekstraa ([7.4 Tippi](#))

HUOM! Jos KASSA-tilassa on näytössä taksimittarin laskema summa, näkyy lisänäytössä kaksi päällekkäisviivaa. Jos summaa on muutettu, näkyy lisänäytössä kolme päällekkäisviivaa.

5.7 Lisämaksut

Lisämaksuja on kahta eri perustyyppiä:

- Lisämaksut jotka ovat osa mittarin laskemaa hintaa, ja
- Lisämaksut jotka eivät ole mukana mittarin laskemassa hinnassa.

Matkan hintaan kuuluvat lisämaksut

Nämä lisät syötetään mittariin **TAKSA-** tai **KASSA-**tilassa.

TAKSA-tilassa:

- Maksunäytössä (päänäyttö) näkyy pelkkä mittarin laskeman matkaan ja aikaan perustuva summa sekä lähtömaksu.
- Taksanäytössä (lisänäyttö) näkyy valittu taksaluokka, sekä lisämaksujen yhteenlaskettu summa n. 10-sekunnin aikajaksolla informaationäyttämää vaihdellen.

KASSA-tilassa:

- Maksunäytössä (päänäyttö) näkyy mittarin laskeman matkan, ajan, lähtömaksun ja mittariin syötettyjen lisämaksujen yhteissumma.

Lisämaksut syötetään Kassa- tai taksatilassa.

Koodi	Lisämaksu valikossa	Selitys
31	ТАВАРА	Lisämaksu isokokoisesta esineestä tai koirasta (TAVARA)
32	СААТТО	Saattolisä (SAATTO)
35	ПААРИ	Paarien noutolisä (PAARI)
36	ЕННАКК	Ennakkotilausmaksu (ENNAKK)
37	АВУСТ	Avustuslisä (AVUST)
38	ЛЕНТО	Lentokenttälisä (LENTO)
39	МУУ	Muu lisämaksu (MUU)

Jokaisella lisämaksulla on oma maksimiarvonsa, jota ei voi ylittää (esim. Muu lisämaksu **39E**, maksimisumma 150,00 €).

5.8 Kyydin kilometrit

- ▶ Kyydin kilometrit saat KASSA-tilassa näkyviin
 - Näppäilemällä **64E**, tai
 - Valitsemalla valikosta [**EN**] ja painamalla **E**.

Mittari näyttää ajetun matkan sadan metrin tarkkuudella noin kahden sekunnin ajan.

Esimerkki:

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari on taksa-ajossa		Valitse koodi 64E
Taksimittari näyttää hetken aikaa kyydin aikana ajetun kilometrimäärän sadan metrin tarkkuudella		Odota hetki, näyttämä muuttuu automaattisesti taksa-ajoon takaisin

6. Maksutavat

Minkä tahansa maksun missä yhteydessä tahansa voi maksaa joko käteisellä, kortilla tai se voidaan laskuttaa. Tämä pätee kokonaisuun kyytien maksuihin, jaettujen maksujen maksuosuuksiin ja myös maksujen oikaisueriin.

6.1 Käteismaksu

Käteismaksu on oletusarvo, jollei muuta maksutapaa ole valittu.

- ▶ Kirjaa mittarissa oleva maksettava maksu käteismaksuksi painamalla KASSA-tilassa **K**-painiketta (halutessasi tulostaa käteiskuitin) tai painamalla KASSA-tilassa **V**-painiketta (mikäli käteiskuittia ei tulosteta).

6.2 Kuitin kopio

- ▶ Tulosta viimeisimmästä kuitista kopio
 - a) Näppäilemällä **60E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**20P1 0**] ja painamalla **E**.

Voit tulostaa kuitin kopion sekä KASSA-tilassa että VAPAA-tilassa. KASSA-tilassa voit tarvita tätä toimintoa jaetuissa maksuissa.

- ▶ Tulosta kuitista kopio kuittinumerolla
 - c) Näppäilemällä **61E**, tai
 - d) Valitsemalla valikosta [**2U1 nr0**] ja painamalla **E**.

Voit tulostaa kuitin kopion kuittinumerolla ainoastaan VAPAA-tilassa.

Kopiokuitissa on aina teksti "***KOPIO**".

Jos käytät koodia **60E** tai **61E** sellaisen käteismaksun jälkeen josta ei ole otettu aiemmin kuittia, kyseisestä maksusta tulostuu kuitti ilman ****KOPIO****-merkintää.

Esimerkki 1: Tarvitset kuittikopion kyydistä, jonka kuittinumero on tiedossa

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa,		Syötä koodi 61E
Taksimittari odottaa kuittinumeron syöttämistä		Syötä tulostettavan kuitin numero
Kuitti tulostuu ja taksimittari palaa VAPAA-tilaan		

Esimerkki 2: Tarvitset kuittikopion kyydistä jonka kuittinumero ei ole tiedossa, mutta päivämäärä ja maksun loppusumma ovat tiedossa.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa,		Syötä koodi 61E
Taksimittari odottaa kuittinumeron syöttämistä		Kuittinumeroa ei ole tiedossa, jatka painamalla E
Taksimittari odottaa hinnan syöttämistä		Syötä hinta ja hyväksy E -näppäimellä, jatka painamalla E
Taksimittari odottaa päivämäärän syöttämistä		Syötä päivämäärä järjestyksessä vuosi, kuukausi, päivä [esim. 131230 (=30.12.2013)] ja hyväksy E -näppäimellä, jatka painamalla E
Taksimittari tulostaa kaikki annettuja tietoja vastaavat kuitit ja palaa VAPAA-tilaan		

HUOM!

Koodia **61** käytettäessä tulee huomioida, että taksimittari toteuttaa kuljettajan antamien tietojen perusteella kuittikopioiden tulostukset.

- kuittinumerolla tulostuu ainoastaan kyseisen maksutapahtuman kuitti
- hinnan ollessa ainoa tieto maksusta jonka kuittikopio tarvitaan, tulostuu historiasta kaikki annetun hinnan mukaiset kuitit
- päivämäärän ollessa ainoa tieto maksusta jonka kuittikopio tarvitaan, tulostuu kaikki annetun päivämäärän maksutapahtumien kuitit
- mikäli mitään yllämainittuja taksimittarin pyytämiä tietoja ei anneta, palaa mittari VAPAA-tilaan eikä kuittikopioita tulosteta

TÄTÄ TOIMINTOA KÄYTETTÄESSÄ ON EHDOTTOMAN TÄRKEÄÄ SYÖTTÄÄ MAHDOLLISIMMAN TARKASTI TAKSIMITTARIN PYYTÄMÄ TIETO, JOTTA VÄLTETÄÄN YLIMÄÄRÄISET TULOSTUKSET!

6.3 Korttimaksu

Yleistä

- Taksimittarijärjestelmällä voidaan ottaa vastaan pankki- ja luottokorttimaksuja, taksiyhtiön laskutus-asiakkailleen myöntämien korttien maksuja, erilaisia sirukortteja kuten EMV kortteja, sosiaalitoimen myöntämiä kortteja jne.
Vastaanotettavat kortit määräytyvät autoilijan tekemien korttisopimusten perusteella.

Korteilla voi olla määriteltynä myös erilaisia lisämaksuja tai omavastuuosuuksia, jotka ohjaavat mittarin toimintaa.

Korttia maksupäätteessä luettaessa maksupäätte tekee itsenäisesti kortin tarkistuksen, mahdollisen katevarauksen jne. mittarin mitenkään puuttumatta asiaan.

- ▶ Jos kortti on yhdistelmäkortti, valitse kortin käyttötapa maksupäätteen näppäimistöltä.
- Jos taksimittarijärjestelmällä on datayhteys keskukseseen, tarkistaminen tapahtuu siellä sijaitsevaan tietokantaan vertaamalla. Jos datayhteys ei ole syystä tai toisesta käytettävissä, mittari varmistaa maksupäätteen korttipohjatiedostosta, että autoilija vastaanottaa kyseistä korttityyppiä. Tällöin maksupäätte kysyy, halutaanko kortti ottaa vastaan vaikka sulkulistatarkistusta ei ole tehty. Vastuu kortilla maksun vastaanottamisesta on tällöin kuljettajalla.

Huomaa: Korttia vastaanottaessasi tarkista aina visuaalisesti, että kortti on kelvollinen maksuväline.

- ▶ Tarkasta kortti aina KASSA-tilassa maksua vastaanottaessasi.

6.4 Maksupäätteen käyttö

Kun mittari on KASSA-tilassa tai muussa maksun vastaanottotilassa,

- ▶ Laita kortti kortinlukijaan. Seuraa maksupäätteen näytölle ilmestyviä ohjeita. Maksupäätteestä on olemassa erillinen ohje [Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirja tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirja](#), jossa on kuvattu maksutapa-valinnat, toiminta erilaisissa poikkeustilanteissa jne.

6.5 Laskutus

Laskutustapoja on kolme:

- Yhtiölaskutus. Tilausvälitysyritys huolehtii laskutuksesta.
- Oma laskutus. Autoilija/yrittäjä huolehtii itse laskutuksesta.
- Kela-laskutus. Autoilija/yrittäjä laskuttaa itse, mikäli alueellista Kela-keskusta ei ole.

6.5.1 Yhtiölaskutus

Yhtiölaskutus suoritetaan ensisijaisesti maksupäätteen kautta, on kuitenkin mahdollista tehdä laskutus myös käyttäen koodia **51E**.

Katso [Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirjasta tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta](#).

6.5.2 Oma laskutus

Omalaskutus suoritetaan ensisijaisesti maksupäätteen kautta, on kuitenkin mahdollista tehdä laskutus myös käyttäen koodia **59E**.

Katso [Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirjasta tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta](#).

6.5.3 Kela-laskutus

Kelakuljetusten laskutus tulee suorittaa ehdottomasti maksupäätteen kautta, taksimittarin toimintokoodia **46E**, ei saa käyttää.

Katso *Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirjasta tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta*.

Esimerkki 1: Kela-ajo, yhdensuuntainen matka (1-matkustaja).

Asiakas kuljetetaan osoitteestaan sovittuun kohteeseen.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa, tilausvälitysjärjestelmä tarjoaa Kelakyytiä.		Hyväksy tilaus, valitse taksa T1 ja kuljeta asiakas kohteeseen.
Saavutte kohteeseen.		Siirry Kassa-tilaan painamalla K -näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa		Laskuta ajo maksupäätteen kautta: <ul style="list-style-type: none"> - Paina F - Valitse valikosta Laskutus - Valitse valikosta KELA-laskutus - Tarkasta ja hyväksy tilausvälityspäätteen lähettämä Kela-tunnus (tai näppäile Kela-tunnus manuaalisesti ja hyväksy) - Valitse maksupäätteeltä oikea omavastuun summa ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä (tai syötä maksupäätteelle kyydin omavastuu ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä) <p><i>Katso maksupäätteen käyttö, Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirjasta tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta.</i></p>
Taksimittari odottaa kuljettajan kuitin tulostusta		Tulosta kuitti painamalla K -näppäintä
Taksimittari odottaa KELA-kuitin tulostusta		Tulosta kuitti painamalla K -näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa omavastuuosuuden veloitusta varten		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen (katso ohjeen kohta 6. Maksutavat)
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan		

Esimerkki 2: KELA-ajo, yhdistelymatka (2-matkustajaa).

Asiakkaat kuljetetaan omista osoitteistaan samaan kohteeseen.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa, tilausvälitysjärjestelmä tarjoaa Kelakyytiä.		Hyväksy tilaus, valitse taksa T1 ja ota asiakkaat kyytiin heidän osoitteistaan.
Saavutte kohteeseen.		Siirry Kassa-tilaan painamalla K -näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa		Valitse koodi 42E+E jakaaksesi loppusumman matkustajien määrällä
Taksimittari odottaa matkustajien lukumäärän syöttämistä		Syötä matkustajien lukumääräksi 2, ja paina E
Taksimittari odottaa ensimmäisen asiakkaan maksuosuuden maksamista		Laskuta maksuosuus ensimmäiseltä matkustajalta maksupäätteen kautta: <ul style="list-style-type: none"> - Paina F - Valitse valikosta Laskutus - Valitse valikosta KELA-laskutus - Tarkasta ja hyväksy tilausvälityspäätteen lähettämä Kela-tunnus (tai näppäile Kela-tunnus manuaalisesti ja hyväksy) - Valitse maksupäätteeltä oikea omavastuun summa ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä (tai syötä maksupäätteelle kyydin omavastuu ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä) <p><i>Katso maksupäätteen käyttö, Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirjasta tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta.</i></p>
Taksimittari odottaa kuljettajan kuitin tulostusta		Tulosta kuitti painamalla K -näppäintä
Taksimittari odottaa KELA-kuitin tulostusta		Tulosta kuitti painamalla K -näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa omavastuuosuuden veloitusta varten		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen (katso ohjeen kohta 6. Maksutavat)

Taksimittari palaa Kassa-tilaan ja näyttää matkan maksamattoman maksuosuuden		Laskuta maksuosuus toiselta matkustajalta maksupäätteen kautta: <ul style="list-style-type: none"> - Paina F - Valitse valikosta Laskutus - Valitse valikosta KELA-laskutus - Tarkasta ja hyväksy tilausvälityspäätteen lähettämä Kela-tunnus (tai näppäile Kela-tunnus manuaalisesti ja hyväksy) - Valitse maksupäätteeltä oikea omavastuun summa ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä (tai syötä maksupäätteelle kyydin omavastuu ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä) <p><i>Katso maksupäätteen käyttö, Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirjasta tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta.</i></p>
Taksimittari odottaa kuljettajan kuitin tulostusta		Tulosta kuitti painamalla K -näppäintä
Taksimittari odottaa KELA-kuitin tulostusta		Tulosta kuitti painamalla K -näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa omavastuuosuuden veloitusta varten		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen (katso ohjeen kohta 6. Maksutavat)
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan		

Esimerkki 3: KELA-ajo, meno-paluumatka

Asiakkaat (2 kpl.) kuljetetaan omista osoitteistaan samaan kohteeseen, päätöskohteesta tulee uusi asiakas paluukuljetuksena samalla taksilla.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa, tilausvälitysjärjestelmä tarjoaa Kelakyytiä.		Hyväksy tilaus, valitse taksa T1 ja ota menokyydin asiakkaat kyytiin heidän osoitteistaan.
Saavutte kohteeseen.		Siirry Kassa-tilaan painamalla K -näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa		Valitse koodi 42E+E jakaaksesi loppusumman matkustajien määrällä

Taksimittari odottaa matkustajien lukumäärän syöttämistä	J.LEN -----2	Syötä matkustajien lukumääräksi 2, ja paina E
Taksimittari odottaa ensimmäisen asiakkaan maksuosuuden maksamista	JAELE= 18.80	Laskuta maksuosuus ensimmäiseltä matkustajalta maksupäätteen kautta: <ul style="list-style-type: none"> - Paina F - Valitse valikosta Laskutus - Valitse valikosta KELA-laskutus - Tarkasta ja hyväksy tilausvälityspäätteen lähettämä Kela-tunnus (tai näppäile Kela-tunnus manuaalisesti ja hyväksy) - Valitse maksupäätteeltä oikea omavastuun summa ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä (tai syötä maksupäätteelle kyödin omavastuu ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä) <p><i>Katso maksupäätteen käyttö, Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirjasta tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta.</i></p>
Taksimittari odottaa kuljettajan kuitin tulostusta	EU, E.LA	Tulosta kuitti painamalla K-näppäintä
Taksimittari odottaa KELA-kuitin tulostusta	EELA	Tulosta kuitti painamalla K-näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa omavastuusuuden veloitusta varten	ONAU. = 9.25	Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen (katso ohjeen kohta 6. Maksutavat)
Taksimittari palaa Kassa-tilaan ja näyttää matkan maksamattoman maksuosuuden	= 18.80	Valitse koodi 42E+E , jakaaksesi loppusumman matkustajamäärällä 1.
Taksimittari odottaa matkustajien lukumäärän syöttämistä	J.LEN -----1	Syötä matkustajien lukumääräksi 1, ja paina E
Taksimittari odottaa kuljettajan kuitin tulostusta	EU, E.LA	Tulosta kuitti painamalla K-näppäintä
Taksimittari odottaa KELA-kuitin tulostusta	EELA	Tulosta kuitti painamalla K-näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa omavastuusuuden veloitusta varten	ONAU = 9.25	Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen (katso ohjeen kohta 6. Maksutavat)

Taksimittari palaa KASSA-tilaan ja mittarissa summa 0-euroa		Valitse taksa T1 ja kuljeta paluumatkan asiakas osoitteeseensa
Saavutte paluumatkan kohteeseen.		Siirry Kassa-tilaan painamalla K -näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa		Laskuta ajo maksupäätteen kautta: <ul style="list-style-type: none"> - Paina F - Valitse valikosta Laskutus - Valitse valikosta KELA-laskutus - Tarkasta ja hyväksy tilausvälityspäätteen lähettämä Kela-tunnus (tai näppäile Kela-tunnus manuaalisesti ja hyväksy) - Valitse maksupäätteeltä oikea omavastuun summa ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä (tai syötä maksupäätteelle kyydin omavastuu ja hyväksy painamalla vihreää näppäintä) <p><i>Katso maksupäätteen käyttö, Ingenico EFT930 Käyttäjän käsikirjasta tai Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta.</i></p>
Taksimittari odottaa kuljettajan kuitin tulostusta		Tulosta kuitti painamalla K -näppäintä
Taksimittari odottaa KELA-kuitin tulostusta		Tulosta kuitti painamalla K -näppäintä
Taksimittari KASSA-tilassa omavastuuosuuden veloitusta varten		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen (katso ohjeen kohta 6. Maksutavat)
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan		

7. Maksun muuttaminen ja jakaminen

7.1 Yleistä

Mittarin laskema hinta ja asiakkaan maksama hinta ovat eri käsitteitä, vaikka autoilija pyrkii saamaan vähintään mittarin laskeman rahan. Jos maksu jää kokonaan saamatta, vastaava summa lasketaan hukka-ajoihin. Jos maksettu summa on pienempi kuin mittarin laskema kyydin hinta, erotus lasketaan alennuksiksi. Jos maksettu summa on suurempi kuin kyydin hinta, erotus lasketaan tipeiksi eli ekstroiksi.

Jos KASSA-tilassa näytössä on mittarin laskema summa, taksanäytössä näkyy kaksi viivaa. Jos näytössä on kolme viivaa, on kyseessä muutettu maksu.

Jaettu maksu

Eri maksuosuuksien välillä voidaan jatkaa kyytiä. Aina kun kyydistä maksetaan osa, mittarin laskemaa hintaa vähennetään maksetulla osuudella ja laskentaa jatketaan tästä uudesta alemmasta hinnasta.

Kukin maksu tai maksuosuus voidaan maksaa joko käteisellä, kortilla tai se voidaan laskuttaa.

Maksuihin voi sisältyä myös omavastuuosuuksia. Tämä tarkoittaa sitä, että kyyditettävä maksaa itse osan matkasta ja loput joku muu, esim. sosiaalitoimisto. Omavastuuosuuden maksamisessa on kyse myös maksun jakamisesta. Omavastuun määrä syötetään joko käsin tai se saadaan kortilta.

Käsin syötetty omavastuuosuus noudattaa täsmälleen samaa logiikkaa kuin jaettu maksu sillä erotuksella, että omavastuuosuus merkitään omavastuuosuudeksi kuitteihin ja raportteihin ja sitä seuraavaan maksuun tulee merkintä aiemmin maksetusta maksuosuudesta.

7.2 Alennus

- ▶ Jos maksetaan mittarin näyttämää pienempi summa, syötä maksun erotus taksimittariin alennuksena **40E**.

Voit syöttää:

- a) Alennetun loppusumman (**40E**)
- b) Alennusprosentin kokonaissummasta (**40E+E**)
- c) Alennuksen joka vähennetään loppusummasta (**40E+E+E**)

HUOM! Kun maksu on vähemmän kuin alkuperäinen summa, erotus lasketaan alennukseksi.

Esimerkki 1: Matkan hinta on 25.50€, mutta asiakas maksaa siitä esim. 25.00€.

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa		Näppäile 40E
Numeroiden syöttötila		Näppäile uusi loppusumma ja paina E
Taksimittari odottaa maksamista		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksu-tavalla

Esimerkki 2: Matkan hinta on 25.50€, josta asiakkaalle annetaan esim. 2 %:n alennus.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa		Näppäile 40E+E
Numeroiden syöttötila		Näppäile annettava alennusprosentti ja paina E
Taksimittari odottaa maksamista		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksu-tavalla

Esimerkki 3: Matkan hinta on 25.50€, mutta asiakkaalle annetaan alennusta esim, 0,50€.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa		Näppäile 40E+E+E
Numeroiden syöttötila		Näppäile annettavan alennuksen määrä ja paina E
Taksimittari odottaa maksamista		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksu-tavalla

7.3 Jaettu maksu

Mittarin maksu voidaan jakaa kassalla useamman maksajan kesken. Kunkin matkustajan osuus voidaan antaa joko maksajakohtaisena rahamääränä, matkustajien lukumäärän perusteella tai kunkin maksajan prosenttiosuudella, jolloin mittari ehdottaa maksuosuutta.

► Jaa maksu

- Valitsemalla koodi **42E**, kun ensimmäisen maksajien maksuosuuden summa on tiedossa.
- Valitsemalla koodi **42E+E**, kun maksun kokonaissumma jaetaan tasan kaikkien maksajien kanssa.
- Valitsemalla koodi **42E+E+E**, kun maksun kokonaissumma jaetaan prosenttiosuuksiin.

7.3.1 Jako rahamäärällä

Esimerkki: Mittarin maksu on 37,60 ja asiakas haluaa maksaa siitä 10 euroa.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa		Valitse koodi 42E .
Taksimittari odottaa ensimmäisen maksuosuuden syöttämistä		Näppäile maksuosuuden summa ja paina E
Taksimittari odottaa maksuosuuden maksamista		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksu-tavalla
Taksimittari palaa Kassa-tilaan ja näyttää maksamattoman maksuosuuden		a) Palaa TAKSA-tilaan, tai b) Vastaanota loppuosa maksusta.

Maksun maksaminen tapahtuu kuten maksun muuttamisen yhteydessä. Maksun jälkeen älä kuitenkaan palaa **VAPAA**-tilaan, mikäli maksuosuuksien maksamista jatketaan tai kyytiä jatketaan **TAKSA**-tilassa. Jos syötetty jako-osuus on suurempi kuin mittarin näyttämä hinta, ei taksimittari hyväksy annettua summaa. Mikäli jaetun maksun maksuosuutta halutaan korottaa, tulee se tehdä kunkin jako-osuuden jälkeen koodilla **41E (katso ohjeen kohta 7.4)**, jolloin maksuosuuden ylijäämä kirjautuu maksukuittiin tipeiksi, mutta maksamattoman osuuden hintaa tippi ei vähennä.

7.3.2 Jako matkustajien määrällä

Matkan jakaminen matkustajien määrällä on täysin tasapuolinen menetelmä vain jos kaikki jäävät samaan aikaan pois tai pois jäävät ovat saman matkan varrella. Periaate on se, että kunkin matkustajan jäädessä pois mittariin syötetään autossa kyseisellä hetkellä olevien matkustajien määrä, jolloin mittari ehdottaa maksuosuutta.

Esimerkki 1: Kyydissä on kolme matkustajaa. Ensimmäisen jäädessä pois mittari näyttää 30 euroa. Kuljettaja syöttää matkustajien määräksi kolme, jolloin mittari ehdottaa ensimmäiselle matkustajalle 30/3 eli 10 euroa (= kolmasosa lähtörahasta ja kolmasosa matkan kertyneestä hinnasta). Kymmenen euron maksun jälkeen mittarin summaksi tulee 20 euroa. Nyt jos toinenkin matkustaja jäisi pois, tässä tilanteessa summa olisi 20 euroa ja matkustajia 2, eli hänen osuudeksi tulisi 20/2 eli myös 10. Myös viimeisen matkustajan osuudeksi tulisi 10 euroa.

Jos ensimmäisen matkustajan jäädessä pois matka jatkuisikin, loppumatkan kustannukset jakaantuisivat matkaa jatkavien kahden matkustajan kesken.

Esimerkki 2: Mittarin maksuna on 37,60 ja matkustajia on kolme.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa		Valitse koodi 42E+E .
Taksimittari odottaa matkustajien lukumäärän syöttämistä		Näppäile matkustajien lukumäärä ja paina E
Taksimittari odottaa ensimmäisen maksuosuuden maksamista		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksu-tavalla
Taksimittari palaa Kassa-tilaan ja näyttää maksamattoman maksuosuuden		c) Palaa TAKSA-tilaan, tai d) Vastaanota loppuosuudet maksusta.

7.3.3 Jako prosenttiosuuksiin

Maksu voidaan jakaa myös prosenttiosuuksiin.

Esimerkki 3: Kyydissä on kaksi matkustajaa, joista toinen haluaa maksaa 15 %:n osuuden siihen asti kertyneestä maksusta. Mittarin maksuna on 140 euroa.

Selitys	Taksimittarin näyttö	Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa		Valitse koodi 42E+E+E .
Taksimittari odottaa ensimmäisen maksajan prosenttiosuuden syöttämistä		Näppäile prosenttiosuus ja paina E
Taksimittari odottaa ensimmäisen maksuosuuden maksamista		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksu-tavalla
Taksimittari palaa Kassa-tilaan ja näyttää maksamattoman maksuosuuden		e) Palaa TAKSA-tilaan, tai f) Vastaanota loppuosuudet maksusta.

7.4 Tippi

Taksimittarilla voidaan muuttaa maksua myös ylöspäin. Jos maksu on suurempi kuin alkuperäinen summa, erotus lasketaan tipeiksi eli ekstroiksi.

Esimerkki. Matkan hinta on 54,20 mutta asiakas maksaa siitä 60,00.

Selitys	Taksimittarin näyttö	Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa		Valitse koodi 41E .
Taksimittari odottaa uuden loppusumman syöttämistä		Näppäile uusi kyydin loppusumma ja paina E
Taksimittari odottaa ensimmäisen maksuosuuden maksamista		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksu-tavalla

7.5 Omavastuu

Omavastuun voi määritellä näppäimistöltä tai sen voi saada asiakkaan kortilta.

- ▶ Kun syötät asiakkaan omavastuun näppäimistöltä,
 - a) Valitse koodi **45E**, tai
 - b) Valitse valikosta [**0NA.05**] ja paina **E**.

7.5.1 Käsin syötetty omavastuu

Esimerkki: Mittarin maksuna on 37,60 ja asiakas maksaa siitä 10 euroa omavastuuta.

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa		Valitse koodi 45E .
Taksimittari odottaa omavastuuosuuden syöttämistä		Näppäile omavastuuosuus ja paina E
Taksimittari odottaa omavastuun maksuosuuden maksamista		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen
Taksimittari palaa Kassa-tilaan ja näyttää maksamattoman maksuosuuden		Laskuta tai kirjaa maksun loppuosuus

Asiakas voi maksaa omavastuun

- käteisellä,
- kortilla, tai
- omavastuu voidaan laskuttaa.

Omavastuumaksun kuittiin kirjautuu tieto siitä, että maksu oli omavastuuosuus. Seuraavaan maksun kuittiin kirjautuu tieto maksetun omavastuun suuruudesta. Nämä tiedot siirtyvät myös jälkikäsitteilyyn.

7.5.2 Kortilta saatu omavastuu

Jos kortilta saadaan omavastuu, mittari tekee itse automaattisesti maksun jaon. Sen jälkeen omavastuu maksetaan vapaasti valittavalla tavalla (käteinen, kortti tai laskutus).

Omavastuuosuus voidaan myös laskuttaa. Katso lisää laskutuksesta [Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirjasta](#) tai [Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta](#). sekä tämän manuaalin kappaleesta [6.5 Laskutus](#).

Yhdistelmäkortti

Jos pankkikortin tilalla käytetään yhdistelmäkorttia, Sagem -maksupäätte kysyy kortin käyttötapaa.

- ▶ Syötä käyttötapaa maksupäätteeseen. Katso lisää [Sagem EFT930 Käyttäjän käsikirjasta](#) tai [Ingenico IWL Käyttäjän käsikirjasta](#).

Henkilötunnuksen tarkistaminen

- ▶ Jos näytössä on [E E E] sanan sijasta [HEE], tarkista matkustajan henkilöllisyys. Kuljettajan kuittiin on varattu paikka henkilötunnukselle.
- ▶ Kirjoita kynällä henkilötunnuksen neljä viimeisintä merkkiä.

8. Maksun oikaisu

8.1 Yleistä

Maksujen oikaisu tarkoittaa yksittäisten maksutapahtumien oikaisua. Kyyti voi sisältää useamman maksutapahtuman, joista kukin maksutapahtuma tulee oikaista erikseen. Kyydistä unohtuneita lisämaksuja ei voi enää jälkikäteen lisätä. Jos esimerkiksi sopimusajolle on syötetty väärä summa, sitä ei enää voi muuttaa Kassa-tilasta poistumisen jälkeen.

Taksimittariosan laskemiin rahoihin ja lisämaksuihin ei saa puuttua jälkikäteen. Sen sijaan kassakoneosan laskemia rahoja on mahdollista oikaista myöhemmin. Tällöin on meneteltävä kirjanpitosäännösten mukaisesti. Mitään maksuja ei muuteta, vaan ensin virheellinen maksu hyvitetään kokonaan ja sen jälkeen tehdään uusi korjattu maksu, ns. oikaisuera.

Kun maksu oikaistaan, hyvityksen jälkeen maksetaan oikaisuera. Tähän oikaisueraan laitetaan alkuperäisessä maksussa olleet kyytitiedot liitetiedoiksi, mahdollista jälkikäsitteilyä ja kuittia varten.

Oikaisuja voidaan tehdä VAPAA-tilassa vain viimeisimmän päättyneen kyydin maksutapahtumien osalta ja KASSA-tilassa ainoastaan keskeneräisen kyydin maksutapahtumien osalta. Oikaistavia maksutapahtumia voi olla enintään 5 kpl.

Oikaisuera voi myös oikaista, eli oikaisuja voi ketjuttaa rajattomasti huomioiden kuitenkin oikaistavien maksutapahtumien maksimimäärän (5 kpl.).

Joillekin maksukorteille on saatettu asettaa sellaisia rajoituksia, että niillä suoritettuja maksuja ei voi oikaista. Hyvitykset ja oikaisu näkyvät raporteissa.

Oikaisuera voidaan maksaa myös itsenäisinä tapahtumina ilman hyvitysosuutta. Näitä tarvitaan esimerkiksi silloin kun yksittäinen maksu halutaan muuttaa useammaksi maksuksi jälkikäteen kun jo maksettu maksu halutaankin maksaa omavastuullisella kortilla. Tällaisessa tapauksessa korttilaskutukseen menevä osuus oikaistaan normaalin tapaan ja omavastuuosuus maksetaan erillisenä oikaisuera.

Esimerkki:

- ▶ Oikaise maksu KASSA- tai VAPAA-tilassa
 - a) Näppäilemällä koodi **320E** ja oikaise maksu kuittinumerolla käyttäen tai
 - b) Näppäilemällä koodi **321E – 325E** ja oikaise maksu maksutapahtumajärjestyksessä

Oikaisukoodit KASSA- tai VAPAA-tilassa

Koodi	Valikko	Oikaistava maksu
320	EWI.nr0	Maksun oikaisu kuittinumerolla
321	EWJ-1	Viimeisin maksu
322	EWJ-2	2. viimeisin maksu
323	EWJ-3	3. viimeisin maksu
324	EWJ-4	4. viimeisin maksu
325	EWJ-5	5. viimeisin maksu

Maksutapahtumien muodostuminen maksun oikaisussa

321	322	323	324	325
Maksutapahtuma 1	Maksutapahtuma 2	Maksutapahtuma 3	Maksutapahtuma 4	Maksutapahtuma 5

Esimerkki: On suoritettu kyyti, johon sisältyy kaksi maksutapahtumaa, yhtiölaskutus 35,75 € ja omavastuu 9,25 € (maksutapahtumajono oheisessa taulukossa)

321	322	323	324	325
9,25	35,75	-	-	-

Kyydin omavastuuosuus (9,25) oikaistaan ja veloitetaan toisella maksutavalla.

Oikaisun jälkeinen uusi maksutapahtuma siirtää koko tapahtumajonoa (viimeisin, eli oikaistu maksutapahtuma merkitty oheisessa taulukossa punaisiin numeroin)

321	322	323	324	325
9,25	9,25	35,75	-	-

8.2 Oikaisun toiminta VAPAA-tilassa

Esimerkki 1: Kyydin kokonaishinta on 10,50€. Käteiskuitti on tulostettu jo, asiakas pyytääkin maksutavan muuttamista korttimaksuksi.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa		a) Valitse koodi 320E , tai b) Valitse valikosta [EUI KORJ] ja paina E
Taksimittari odottaa oikaistavan maksun kuitinumeron syöttämistä		Syötä oikaistavan maksun kuitin numero
Taksimittari tulostaa tietoja maksusta joka halutaan oikaista ja odottaa vahvistusta.		Paina K -näppäintä.
Mittari tulostaa hyvityskuitin kuljettajalle ja odottaa asiakkaan kuitin tulostuskomentoa		Paina K ja jatka eteenpäin
Taksimittari siirtyy maksun korjaustilaan [KORJ]		Paina E ja jatka eteenpäin
Maksunäyttöön palautuu korjattavan maksun summa ja summa siirtyy maksupäätteelle maksutapahtumaa varten		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksutavalla Katso ohjeen kohta: 6.3 Korttimaksu.
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan		

Esimerkki 2: Kyydin kokonaishinta on 34,10€. Kyyti on veloitettu yhtiölaskutuksena, josta asiakas on maksanut käteisellä omavastuuosuutta 9,25€.

Kyyti tuleeikin muuttua kahden asiakkaan jaetuksi maksuksi, josta kumpikin asiakas maksaa omavastuun 9,25€/matkustaja ja omavastuun ylittävä osuus laskutetaan yhtiölaskutuksena.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa		a) Valitse koodi 321E , tai b) Valitse valikosta [20rJ-1] ja paina E
Taksimittari tulostaa tietoja maksusta joka halutaan oikaista ja odottaa vahvistusta.		Paina K -näppäintä.
Mittari tulostaa hyvityskuitin kuljettajalle ja odottaa asiakkaan kuitin tulostuskomentoa		Paina K ja jatka eteenpäin
Taksimittari siirtyy maksun korjaustilaan [KORJ]		Paina E ja jatka eteenpäin
Maksunäyttöön palautuu korjattavan omavastuumaksun summa ja summa siirtyy maksupäätteelle		a) Valitse koodi 323E , tai b) Valitse valikosta [20rJ-3] ja paina E
Taksimittari tulostaa tietoja maksusta joka halutaan oikaista ja odottaa vahvistusta.		Paina K -näppäintä.
Mittari tulostaa hyvityskuitin kuljettajalle ja odottaa asiakkaan kuitin tulostuskomentoa		Paina K ja jatka eteenpäin
Maksunäyttöön palautuu koko kyydin alkuperäinen yhteissumma ja summa siirtyy maksupäätteelle		Suorita laskutus tarkoitetulla tavalla. Katso ohjeen kohta: 7.3.2 Jako matkustajien määrällä Katso ohjeen kohta: 7.5 Omavastuu.
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan		

Esimerkki 3: Kyydin kokonaishinta on 10,50€. Maksu on suoritettu luottokortilla (Credit), mutta asiakas pyytääkin maksun muuttamista pankkikorttimaksuksi (Debit).

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa		a) Valitse koodi 320E , tai b) Valitse valikosta [EUI nr0] ja paina E
Taksimittari odottaa oikaistavan maksun kuitinumeron syöttämistä		Syötä oikaistavan maksun kuitin numero
Taksimittari tulostaa tietoja maksusta joka halutaan oikaista ja odottaa vahvistusta.		Paina K -näppäintä.
Maksupäätte odottaa maksun peruutusta, maksupäätteen näytössä teksti: PERUUTUS, SYÖTÄ KORTTI		→ Syötä maksussa käytetty maksukortti maksupäätteeseen → Valitse Credit ja paina maksupäätteen painiketta F1 (Peruutus). → Poista kortti maksupäätteestä
Mittari tulostaa hyvityskuitin kuljettajalle ja odottaa asiakkaan kuitin tulostuskomentoa		Paina K ja jatka eteenpäin
Taksimittari siirtyy maksun korjaustilaan [KORJ]		Paina E ja jatka eteenpäin
Maksunäyttöön palautuu korjattavan maksun summa ja summa siirtyy maksupäätteelle maksutapahtumaa varten		Suorita maksun vastaanottaminen sovitun mukaisella maksu-tavalla Katso ohjeen kohta: 6.3 Korttimaksu.
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan		

Esimerkki 4: Edellisen kyydin oikaisu, kyyti tuleekin kirjata hukka-ajoksi.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa		a) Valitse koodi 321E , tai b) Valitse valikosta [KORJ-1] ja paina E
Taksimittari tulostaa tietoja maksusta joka halutaan oikaista ja odottaa vahvistusta.		Paina K -näppäintä.
Mittari tulostaa hyvityskuitin kuljettajalle ja odottaa asiakkaan kuitin tulostuskomentoa		Paina K ja jatka eteenpäin
Taksimittari siirtyy maksun korjaustilaan [KORJ]		Paina VAPAA -näppäintä
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan ja kyydin summa kirjautuu raportteihin käteishyvitykseksi		

8.3 Oikaisun toiminta KASSA-tilassa

Esimerkki 1: Kyydin kokonaishinta on 40,50€ joka suoritetaan yhtiölaskutuksena ja asiakkaan omavastuu on 9,25€, joten yhtiölaskutuksen kautta veloitetaan 31,25€.

Käteiskuitti omavastuuosuudesta on tulostettu jo, asiakas pyytääkin maksutavan muuttamista korttimaksuksi.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari KASSA-tilassa, laskuttamaton yhtiölaskutuksen osuus taksanäytössä		a) Valitse koodi 321E , tai b) Valitse valikosta [KORJ- I] ja paina E
Taksimittari tulostaa tietoja maksusta (omavastuusta) joka halutaan oikaista ja odottaa vahvistusta.		Paina K -näppäintä.
Mittari tulostaa hyvityskuitin kuljettajalle ja odottaa asiakkaan kuitin tulostuskomentoa		Paina K ja jatka eteenpäin
Taksimittari siirtyy maksun korjaustilaan [KORJ]		Paina E ja jatka eteenpäin
Maksunäyttöön palautuu koko kyydin summa ja summa siirtyy maksupäätteelle maksutapahtumaa varten		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen Katso ohjeen kohdat: 7.5.1 Omavastuu 6.3 Korttimaksu 6.6 Yhtiölaskutus
Taksimittari palaa VAPAA-tilaan		

8.4 Kuittien tulostus oikaisuerässä

Maksutavan merkitys

Maksutavasta riippumatta oikaisuerässä tulostuu sekä kuljettajan, että asiakkaan kuitti.

Mikäli paperi loppuu kesken tulostuksen

- ▶ Jos paperi loppuu kesken hyvityskuitin tulostuksen,
 - a) Ota viimeisimmästä kuitista kopio koodilla **60E**, tai
 - b) Ota viimeisimmästä kuitista kopio valitsemalla valikosta [**20P1 0**] ja painamalla **E**.

Oikaisuerien kuittikopiot

- ▶ Tulosta oikaisuerien kuittikopiot kuittinumerolla
 - a) Valitsemalla koodi **61E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**201 .rr 0**] ja painamalla **E**.

9. Ajotyypit

9.1 Reittiajo

Reittiajolla tarkoitetaan ennalta sovitun reitin ajamista. Jokaisella reitillä on jokin laskutettava hinta. Tee reittiajon loppulasku reitin ajamisen jälkeen. Reittiajon aikana voi vastaanottaa maksuja yksittäisiltä matkustajilta.

Loppulasku voi olla

- bruttoperusteinen. Loppulaskuksi tulee reitin hinta vähennettynä matkan aikana kerätyt rahat. tai
- nettoperusteinen. Matkan aikana kerätyt rahat eivät vaikuta loppulaskun suuruuteen.

9.1.1 Reittiajon aloitus

- ▶ Aloita reittiajo
 - Näppäilemällä **26E**, tai
 - Valitsemalla valikosta [**r E I t t I**] ja painamalla **E**.

Esimerkki: Aloita reitti 147.

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari VAPAA-tilassa		Valitse koodi 26E .
Taksimittari kysyy reitin numeroa		Näppäile reittiajon numero ja paina E
Taksimittari on reittiajotilassa. Maksunäytössä lasketaan ajettua matkaa 0,1 km tarkkuudella		Lähde ajamaan

9.1.2 Maksu reitin aikana

Esimerkki: Matkustaja maksaa kyydistään 10 euroa, kun reittiä on ajettu 12,1 km.

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari on reittiajotilassa.		Paina näppäintä T3
Taksimittari pyytää maksua		Syötä summa ja paina E
Taksimittari näyttää maksua		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen
Taksimittari on reittiajotilassa.		Jatka ajamista

Maksun voi periä käteisenä, kortilla tai sen voi laskuttaa.

9.1.3 Reittiajon loppulasku

- Saavuttuasi perille mene **KASSA**-tilaan.

Jos reitin aikana on suoritettu maksuja, mittari kysyy onko reitti brutto- vai nettotyyppeä. Jos maksuja ei ole ollut, tämä kysymys ei ilmesty näytölle. Sen jälkeen mittari pyytää reitin hintaa ja maksajätietoja.

Esimerkki:

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari on reittiajotilassa.		Paina näppäintä K
Taksimittari kysyy onko brutto vai netto HUOM!! Tämä toiminto ainoastaan, mikäli matkan aikana on peritty maksuja		a) Paina T1 jos brutto b) Paina T2 jos netto.
Taksimittari pyytää reitin kokonaishintaa		Syötä hinta ja paina E . HUOM! Mikäli matkan aikana on peritty maksuja, vähentää mittari automaattisesti jo reitin aikana maksetut maksut syötetystä kokonaishinnasta siirtyessään KASSA-tilaan
Taksimittari siirtyy KASSA -tilaan,		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen Katso ohjeen kohdat: 6.1 Käteismaksu 6.3 Korttimaksu 6.5.2 Omalaskutus 6.5.1 Yhtiölaskutus

HUOM! Reittiajon laskutusohjaus määritetään *lippuparametreissa (600E) valikossa REI.KAS (katso ohjeen kohta 14.5).*

9.2 Sopimusajo

Kyydille voidaan sopia kiinteä hinta. Silloin kyyti ajetaan ns. sopimusajona.

- ▶ Aloita sopimusajo
 - a) Valitsemalla vapaa koodi **25E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**E I I N E**] ja painamalla **E**.

Sopimusajossa kyydin hinta voidaan sopia joko matkan alussa tai lopussa.

Sopimusajo aktivoituu automaattisesti 5-sekunnin sisällä koodin **25E** syöttämisen jälkeen, mikäli sovitun mukaista summaa ei ole syötetty tai aktivointia ei suoriteta aiemmin **E**-näppäintä painamalla.

5-sekunnin aktivoitumisaikana ajettu matka kirjautuu Vapaa-ajoksi.

Sopimusajon hinta annetaan kyydin alkaessa:

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari on VAPAA-tilassa		Valitse koodi 25E
Taksimittari pyytää sopimusajon summaa		Syötä summa ennen sopimusajon automaattista aktivoitumista (5-sekunnin sisällä) ja paina E . HUOM! Mikäli sopimusajon summaa ei syötetä mittarille 5-sekunnin sisällä sopimusajon aktivoinnista, siirtyy taksimittari automaattisesti sopimusajon aktiiviseen tilaan ja näytettäväksi summaksi tulee 0-euroa. Tällöin sopimusajon summa voidaan syöttää kyydin alkaessa valitsemalla uudelleen koodi 25E .
Taksimittari sopimusajotilassa		Aja perille ja paina K
Taksimittari KASSA-tilassa		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen
Taksimittari siirtyy VAPAA-tilaan, näytössä vilkkuu maksettu loppusumma		Loppulaskun "vilkkuva" hinta häviää näytöstä kun painetaan VAPAA-näppäintä tai kunnes autolla lähdetään ajamaan

Sopimusajon hinta annetaan kyydin päättyessä:

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari on VAPAA-tilassa		Valitse koodi 25E
Taksimittari pyytää sopimusajon summaa		Paina E , tai odota 5-sekuntia (mittari siirtyy automaattisesti ajotilaan mikäli mitään summaa ei syötetä)
Taksimittari sopimusajotilassa		<ul style="list-style-type: none"> - Aja perille - Valitse koodi 25E
Taksimittari pyytää sopimusajon summaa		Syötä summa ja paina E HUOM! Mittari siirtyy automaattisesti takaisin ajotilaan mikäli mitään summaa ei syötetä 5-sekunnin sisällä
Taksimittari sopimusajotilassa ja syötetty maksun loppusumma näytöllä		Paina K
Taksimittari KASSA-tilassa		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen
Taksimittari siirtyy VAPAA-tilaan, näytössä vilkkuu maksettu loppusumma		Loppulaskun "vilkkuva" hinta häviää näytöstä kun painetaan VAPAA-näppäintä tai kunnes autolla lähdetään ajamaan

9.2.1 Toiminnot ajotilan aikana

Sopimusajon ajotilassa on käytettävissä samat toiminnot kuin **TAKSA**-tilassa. Voit

- lisätä lisämaksuja
- ohjata vapaavaloo (**621E** päälle, **620E** pois päältä)

Taksimittarin vapaavaloo ohjaus taksa-/sopimusajotilassa

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari on TAKSA -tilassa, vapaavaloo pois päältä		Valitse koodi 621E syyttääksesi vapaavaloo TAKSA -ajossa
Taksimittari on TAKSA -tilassa, vapaavaloo päällä		Valitse koodi 620E sammuttaaksesi vapaavaloo TAKSA -ajossa

Tämän lisäksi on sopimusajon aikana seuraavat lisätoiminnot:

- **64E** tuo hetkeksi näyttöön kyydin aikana ajetun matkan sadan metrin tarkkuudella (sekä ajotilassa että **KASSA**-tilassa).

Taksimittarin ajetun matkan näyttö mittarin ollessa taksa-ajotilassa

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari on TAKSA -tilassa		Valitse koodi 64E nähdäksesi kyydin aikana ajetun matkan
Taksimittari näyttää hetken aikaa lisänäytössä ajetun matkan		

Sopimusajon kassalla on käytettävissä kaikki samat toiminnot kuin mittariajon kassalla, eli voit:

- jakaa maksun
- muuttaa ALV-prosenttia
(HUOM! JOS MUUTAT ALV %:n 0 %:n, KOKONAISHINTA EI MUUTU SOPIMUSAJOSSA)

(HUOM! JOS MUUTAT ALV %:n 24 %:n, KOKONAISHINTA MUUTTUU OLETUSPROSENTIN ALV1 (10 %) JA ALV2 (24 %) EROTUKSEN VERRAN SOPIMUSAJOSSA)

- Sopimusajon hintaa voit muuttaa kassalla alkuperäistä suuremmaksi summaksi,
 - a) Näppäilemällä uudelleen **25E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta uudelleen [**E I n E**] ja painamalla **E**.

(HUOM! Voit ainoastaan nostaa hintaa, et laskea)

9.2.2 Siirtyminen tilasta toiseen

Siirtyminen KASSA-tilasta sopimusajon ajotilaan

- ▶ Kun haluat palata sopimusajon **KASSA**-tilasta sopimusajon ajotilaan, paina **T1**-painiketta.

Siirtyminen sopimusajosta mittariajoon

- ▶ Voi siirtyä sopimusajosta mittariajoon valitsemalla halutun taksan taksanäppäimistöltä (HUOM! Tällöin ei mittariajoon siirryttäessä hintaan lisätä lähtömaksua).

Siirtyminen TAKSA-tilasta sopimusajolle

- ▶ Siirry **TAKSA**-tilasta sopimusajolle
 - Näppäilemällä koodi **25E**, tai
 - Valitsemalla valikosta uudelleen [**25 E**] ja painamalla **E**.

HUOM!

Taksa-ajosta sopimusajolle siirryttäessä on aina poikkeuksetta syötettävä sopimusajon summa, jonka täytyy olla vähintäänkin jo taksa-ajossa kertyneen matkan summan suuruinen.

Jos kyydissä on sekä taksalla ajoa että sopimusajoa, näkyvät kyydin eri tilat eriteltynä maksukuitissa.

9.3 Hukka-ajo

Jos asiakas ei ilmaannu paikalle tai maksun veloittaminen häneltä ei jostain muusta syystä ole mahdollista, voidaan mittariin kertynyt maksu kirjata hukka-ajoksi.

- ▶ Kirjaa mittariin kertynyt maksu hukka-ajoksi
 - Valitsemalla **49E**, tai
 - Valitsemalla valikosta [**HUKKA**] ja painamalla **E**.

Esimerkki:

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari on KASSA-tilassa		Valitse koodi 49E
Taksimittari siirtyy VAPAA-tilaan ja tulostin tulostaa kuitin hukka-ajossa, näytössä vilkkuu maksettu loppusumma		Hukka-ajon summa häviää näytöstä kun painat V tai auto lähtee liikkeelle.

Hukka-ajot eivät kirjaudu kokonaiskassaan. Hukka-ajot rekisteröityvät raportteihin erikseen.

9.4 Huoltoajo

- ▶ Käynnistä huoltoajo mittarin ollessa suljettuna tai VAPAA-tilassa.
- ▶ Rekisteröi huoltoajat raportteihin
 - a) Näppäilemällä **24E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**HUOLETO**] ja painamalla **E**.
- ▶ Päätä huoltoajo **VAPAA**-painikkeella.

Esimerkki VAPAA-tilassa:

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari on VAPAA-tilassa		Valitse koodi 24E
Taksimittari huoltoajossa (24E) vapaa-tilassa. Mitattu huoltoajo näytetään lisänäytön vasemmalla reunassa (esimerkissä ajettu 800 metriä, eli 0,8 kilometriä).		

Esimerkki OFF-tilassa:

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari on OFF-tilassa		Valitse koodi 24E
Taksimittari huoltoajossa (24E) OFF-tilassa. Mitattu huoltoajo näytetään lisänäytön vasemmassa reunassa (esimerkissä ajettu 800 metriä, eli 0,8 kilometriä).		

Huoltoajoista rekisteröidään sekä kilometrit että aika.

Huoltoajon aikana lisänäytössä näkyy ajettu matka sadan metrin tarkkuudella.

9.5 Yksityisajo

Huoltoajokilometrejä lukuun ottamatta kaikki **OFF**-tilassa ajettut kilometrit lasketaan yksityisajoksi, mutta myös ajovuoron aikana on mahdollista ajaa yksityisajaja.

- ▶ Rekisteröi yksityisajot
 - a) Näppäilemällä **23E**, tai
 - b) Valitsemalla valikosta [**YYSI E**] ja painamalla **E**.
- ▶ Lopeta yksityisajo **VAPAA**-painikkeella.

Esimerkki:

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari on VAPAA -tilassa		Valitse koodi 23E
Taksimittari yksityisajossa (24E) vapaa-tilassa. Mitattu yksityisajo näytetään lisänäytön vasemmassa reunassa (esimerkissä ajettu 800 metriä, eli 0,8 kilometriä).		

Yksityisajon aikana lisänäytössä näkyy ajettu matka sadan metrin tarkkuudella.

9.6 Aloitusajo

Ajovuoro aloitettaessa taksimittari siirtyy aloitusajo-tilaan, jolla tarkoitetaan työmatka-ajoa. Työmatka-ajo rekisteröityy raporteihin tuottamattomaksi ammattiajoksi.

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Ajovuoro aloitettu, taksimittari aloitusajon (ALOITU) mittaustilassa		Aja taksiasemalle ja paina kerran Vapaa-näppäintä poistuaksesi aloitusajo-tilasta
Taksimittari siirtyy VAPAA -tilaan		

HUOM.

Vapaavalo on aloitusajon aikana sammutettuna.

Mikäli ajovuoro on aloitettu myös MC40 ajonvälitysjärjestelmässä, on ajoneuvo aloitusajon aikana Vapaa-tilassa.

Aloitusajo voidaan poistaa käytöstä lippuparametrin muutoksella ([katso lippuparametrit \[600E\] käyttöohjeen kohdasta 14.5](#)).

9.7 Lopetusajo

Ajovuoro lopetettaessa taksimittari siirtyy lopetusajo-tilaan, jolla tarkoitetaan työmatka-ajoa. Työmatka-ajo rekisteröityy raportteihin tuottamattomaksi ammattiajoksi.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Ajovuoron lopetus [22 E] on valittu, taksimittari lopetusajon (LOPETU) mittaustilassa		<ol style="list-style-type: none">1. Aja kotiin2. Perille saavuttuasi paina E <p>(Jatka ohjeen kohdan 4.4 mukaisesti)</p>

HUOM.

Vapaavalo palaa lopetusajon aikana.

Mikäli käytössä on MC40 ajonvälitysjärjestelmä, on ajoneuvo lopetusajon aikana Varattu-tilassa.

10. Arvonlisävero

10.1 Arvonlisäverokannan muuttaminen

Mittari käyttää oletusarvona henkilökuljetusten arvonlisäverokantaa 10 %. Mikäli on tarve käyttää muuta verokantaa, muuta se ennen kyydin maksamista.

ALV-kantoja on kolme:

- ALV0 (ulkomaankuljetukset, ALV 0%)
- ALV1 (henkilökuljetukset, ALV 10%)
- ALV2 (tavarakuljetukset, ALV 24%)

► Kun haluat ulkomaankuljetusverokannan,

- Näppäile KASSA-tilassa koodi **300E**, tai
- Valitse valikosta [**ALU 0**] ja paina **E**.

Esimerkki:

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari on KASSA-tilassa		Valitse koodi 300E
Taksimittari näyttää hetken aikaa valitun arvonlisäverokannan		Odota hetki, näyttämä muuttuu automaattisesti
Taksimittari on KASSA-tilassa ja näyttää arvonlisäverottoman loppusumman		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen

► Kun haluat tavarakuljetuksen verokannan,

- Näppäile koodi **302E**, tai
- Valitse valikosta [**ALU 2**] ja paina **E**.

Esimerkki:

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari on KASSA-tilassa		Valitse koodi 302E
Taksimittari näyttää hetken aikaa valitun arvonlisäverokannan		Odota hetki, näyttämä muuttuu automaattisesti
Taksimittari on KASSA-tilassa ja näyttää loppusumman, joka sisältää arvonlisäveroa 24 %		Suorita sovitun mukaisella maksutavalla maksun vastaanottaminen

Koska mittari laskee verollista hintaa, verokannan muuttaminen vaikuttaa mittarin laskemaan summaan. Sen sijaan sopimusajon maksuun se ei vaikuta.

10.2 Muutetun arvonlisäverokannan peruuttaminen

Muutettua arvonlisäveroa ei voi muuttaa takaisin.

- ▶ Jos arvonlisäveroa on kuitenkin muutettava/korjattava,
 1. Laita mittari **VAPAA**-tilaan.
 2. Peruuta maksu ([katso ohjeen kohta 8. Maksun oikaisu](#)).
 3. Muuta arvonlisäverokanta.

11. Auton varusteet, laitteet ja muut toiminnot

11.1 Sisävalo

Jos taksimittari on asennuksen yhteydessä kytketty ohjaamaan auton sisävaloja, sisävalot syttyvät automaattisesti kun mittari laitetaan **KASSA**-tilaan ja auto on pysähtynyt. Vastaavasti sisävalot sammuvat **VAPAA**-tilaan siirryttäessä automatiikan ohjaamina.

- ▶ Kun haluat sytyttää tai sammuttaa sisävalot riippumatta automatiikasta,
 - a) Valitse koodi **62E**, tai
 - b) Valitse valikosta [**S-VALO**] ja paina **E**.

Tämä toimii kaikissa mittarin tiloissa, myös silloin kun mittari on suljettuna.

11.2 Vapaavalon ohjaus

Taksimittari ohjaa taksin vapaavaloa (taksikylin valo) automatiikalla seuraavasti:

- ▶ **OFF**-tila
 - Vapaavalo on sammutettuna kaikissa valittavissa ajotyypeissä
- ▶ **VAPAA**-tila
 - Vapaavalo palaa

HUOM.

- Voit sammuttaa vapaavalon painamalla kerran **K**-näppäintä tai koodilla **620E**
- Voit sytyttää vapaavalon painamalla kerran **K**-näppäintä tai koodilla **621E**

- ▶ **Mittariajot**

- Vapaavalo ei pala

HUOM.

- Voit sytyttää vapaavalon koodilla **621E**
- Voit sammuttaa vapaavalon koodilla **620E**

Vapaavaloa ei voi ohjata syttymään mittarin ollessa **KASSA**-tilassa, huoltoajossa [**24E**] tai yksityisajossa [**23E**].

Kyydin päättymisen, eli **KASSA**-tilasta poistumisen jälkeen vapaavalon ohjaus palautuu aina mittarin automaattiohjaukseen.

- ▶ **Aloitusajo**

- Vapaavalo ei pala

- ▶ **Lopetusajo**

- Vapaavalo palaa

11.3 Maksunäytön lisätoiminnot

11.3.1 Nopeusmittari

Koska TM6000 taksimittari on kalibroitu laskemaan matkaa tarkasti, se laskee myös nopeuden tarkasti.

- ▶ Kun haluat nopeusmittarin näyttöön,
 - a) Valitse **VAPAA-** tai **OFF-**tilassa koodi **69E**, tai
 - b) Valitse valikosta [**nOPEUS**] ja paina **E**.

11.3.2 Järjestelmän käyttöjännite

Voit tarkastaa ajoneuvon sähköjärjestelmän käyttöjännitteen [**UOLLES**] koodilla **67E**.

12. Kellonaika ja päivämäärä

12.1 Kellonaika

- ▶ Saat kellonajan näkyviin mittarin lisämaksunäyttöön näppäilemällä **VAPAA-** tai **OFF-**tilassa koodin **63E**.
- ▶ Poista kellonaika näytöltä toistamalla koodi **63E** tai korvaamalla kellonajan näyttämän valitsemalla näyttöön päivämäärän koodilla **68E**.
- ▶ .

HUOM!

Kellonajan näyttöasetuksiin voidaan vaikuttaa lippuparametreissa **[600E]**, valikossa **KLO.NAK**.

Taksimittari toteuttaa MID-mittauslainedirektiivin mukaista aikamuutoksen rajoitusta.

Olemassa olevaa aika-asetusta voidaan muuttaa suuntaan tai toiseen, 7-vuorokauden aikajaksolla maksimissaan 120-sekuntia (eli kokonaismuutos maksimissaan 2-minuuttia).

Myöskin Semel MC40 järjestelmän suorittamat automaattiset kellonajan muutokset lasketaan aikamuutosten kokonaismäärään.

12.2 Kellonajan asetus

Selitys	Taksimittarin näyttö	▶ Toimenpide
Taksimittari on OFF-tilassa		Valitse koodi 101E
Taksimittari siirtyy aikamuutos-tilaan		Paina E
Taksimittari odottaa uuden kellonajan syöttämistä		Syötä uusi kellonaika ja paina E . HUOM! Kellonaika syötetään muodossa tunnit ja minuutit (esim. aika 18:03, syötetään mittarille 1803 ja hyväksytään E -näppäimellä)
Taksimittari palaa OFF-tilaan		

HUOM!

Voit tarkastaa aika-asetuksen tarkkuuden sekuntikellolla, koodilla **163E** tai valikosta valitsemalla **[EEL.SEV]** ja painamalla **E**, jolloin mittari näyttää **E**-painikkeen painallushetken aikaa sekunnin tarkkuudella.

12.3 Kellon aikalaskurin tarkastus

Selitys	Näyttö	Toimenpide
Taksimittari OFF-tilassa. HUOM: Tämän testin voi suorittaa sinetöinnin ollessa joko kiinni tai auki.		Anna koodi 93E .
Taksimittari siirtyy aikalaskurin testaustilaan. Mittarin lisänäytössä lukee START.		
Aikalaskurin toiminnan vertailu suoritetaan erillisen ajanottolaitteen aikaa taksimittarin kellon aikaan verraten.		Paina taksimittarin E -näpäintä ja yhtäaikaisesti käynnistä erillinen ajanottolaite.
Taksimittarin lisänäytössä lukee TID ja laskettu aika päivittyy mittarin päänäytössä 10-sekunnin välein. Aikalaskurin tarkastus suoritetaan 10-minuutin pituisena testinä.		
Kun 10-minuuttia on kulunut.		Paina taksimittarin E -näpäintä ja yhtäaikaisesti pysäytä erillinen ajanottolaite
Taksimittarin näyttöön avautuu ajanottokellolla mitatun ajan kenttä, johon tulee syöttää mitattu aika.		Syötä ajanottokellolla mitattu aika (MMSS) numeronppäimistöä käyttäen ja paina E .
Saadun aikamittauksen mahdollinen erotus lasketaan 30-minuutin aikajaksolle ja laskelma tulostuu kirjoittimelle. Saatu laskelma tulee liittää taksimittarin tarkastusraporttiin. Taksimittari palaa OFF-tilaan		

12.4 Päivämäärä

- ▶ Saat päivämäärän näkyviin mittarin lisämaksunäyttöön näppäilemällä **VAPAA**- tai **OFF**-tilassa koodin **68E**.
- ▶ Poista päivämäärän näytöltä toistamalla koodi **68E** tai korvaamalla päivämäärän näyttämän valitsemalla näyttöön kellonajan koodilla **63E**.

13. Muistirekisterit ja raportit

Mittarissa on kaksi sarjaa muistirekistereitä. Toinen nollataan aina vuoron alussa ja toinen laskee kokonaisarvoja alkaen taksimittarin ensiasennuksesta. Muistirekistereitä voit lukea sekä VAPAA-tilassa että OFF-tilassa.

HUOM! Pitkän aikavälin raporteissa (kuukausi- ja vuosiraportit) ei näyettä raportin tulostushetkellä mahdollisesti avoinna olevan työvuoron tietoja.

13.1 Vuoromuistien lukeminen

► Vuoromuistit voi lukea kahdella tavalla:

a)

1. Näppäile koodi **70E**.
2. Syötä lukkokoodi ja paina E (mikäli taksimittarin muistirekisteri lukittu)
3. Selaa muisteja **E** -painikkeella.

b)

1. Näppäile koodi **70E**.
2. Selaa muisteja **nuoli alas** -painikkeella

<i>Lisänäytön teksti</i>	<i>Vuoromuistin informaatio</i>
KASSA	Vuoron aikana kertynyt kokonaiskassa
KOK.KM	Vuoron aikana ajetut kokonaiskilometrit
TUNNIT	Ajovuoron kokonaisaika
KYYDIT	Ajovuoron aikana suoritettujen kyytien lukumäärä
ANSIO	Ajovuoron keskimääräinen tuntiansio
JUOKSU	Euromääräinen tuotto jokaista ajettua kilometriä kohden

13.2 Kokonaisuistien lukeminen

► Kokonaisuistit voi lukea kahdella tavalla:

a)

1. Näppäile koodi **71E**.
2. Syötä lukkokoodi ja paina E (mikäli taksimittarin muistirekisteri lukittu)
3. Selaa muisteja **E** -painikkeella.

b)

1. Näppäile koodi **71E**.
2. Selaa muisteja **nuoli alas** -painikkeella.

<i>Lisänäytön teksti</i>	<i>Kokonaisuistin informaatio</i>
KOK.KM	Ajetut kokonaiskilometrit
TOTEKM	Tuottavan ajon kokonaiskilometrit, VARATTU ja KASSA tiloissa
KYYDIT	Suoritettujen kyytien lukumäärä
KASSA	Kokonaiskassa
LUOTTO	Luottoajojen kokonaissumma
HUKKA	Hukka-ajojen lukumäärä
LISAT	Lisämaksujen kokonaissumma, ei tipit

13.3 Vuororaportin tulostus

Vuororaportti tulostuu automaattisesti ajovuoron päätyttyä, mikäli mittarin lippuparametreissa on tulostustoiminto asetettu aktiiviseksi (katso ohjeen kohta [14.5 Lippuparametrit, VUORAP](#)).

► Voit kuitenkin tulostaa edellisen ajovuoron raportin mittarin ollessa **OFF**-tilassa seuraavasti:

1. Näppäile koodi **80E**, tai valitse valikosta [**UU0-0**] ja paina **E**.
2. Syötä lukkokoodi ja paina **E** (mikäli taksimittarin muistirekisteri lukittu)

HUOM! Mikäli koodi **80E** syötetään ajovuoron aikana, tulostuu vuoroväliraportti.

Ajovuororaporttien koodit	
80	Ajovuororaportti
801	Ajovuororaportti (edellinen ajovuoro)
802	Ajovuororaportti (2.viimeinen ajovuoro)
803	Ajovuororaportti (3.viimeinen ajovuoro)
804	Ajovuororaportti (4.viimeinen ajovuoro)

13.4 Kuukausiraportin tulostus

► Voit tulostaa edellisen kuukauden kuukausiraportin mittarin ollessa seuraavasti:

1. Näppäile koodi **83E**, tai valitse valikosta [**UU.EdE**] ja paina **E**.
2. Syötä lukkokoodi ja paina **E** (mikäli taksimittarin muistirekisteri lukittu)

Kuukausiraporttien koodit	
82	Kuukausiväliraportti
83	Kuukausiraportti (edellinen päättynyt kuukausi)

13.5 Vuosiraportin tulostus

► Voit tulostaa edellisen vuoden vuosiraportin seuraavasti:

1. Näppäile koodi **85E**, tai valitse valikosta [**UU0.EdE**] ja paina **E**.
2. Syötä lukkokoodi ja paina **E** (mikäli taksimittarin muistirekisteri lukittu)

Vuosiraporttien koodit	
84	Vuosiväliraportti
85	Vuosiraportti (edellinen päättynyt vuosi)

13.6 Ajo- ja tapahtumaerittelyt

- ▶ Voit tulostaa joko viimeisen päättyneen tai käynnissä olevan ajovuoron vuorokohtaisen ajoerittelyn tai viimeisen 48-tunnin ajalta tapahtuma- ja ajovuoro-erittelyn tulostuksen seuraavasti:
 - Näppäile koodi **81E**, tai valitse valikosta [**AJOE**] ja paina **E** tulostaaksesi ajovuoron ajoerittelyn.
 - Näppäile koodi **8748E**, tai valitse valikosta [**48E-AP**] ja paina **E** tulostaaksesi kaikki viimeisen 48-tunnin aikana ajettujen ajovuorojen raportit ja ajettujen kuljetusten maksukuitit.
- ▶ Lisäksi kuuden viimeisen maksukuitin yhteistulostus voidaan suorittaa seuraavasti:
 - Näppäile koodi **87E**, tai valitse valikosta [**UE-AP**] ja paina **E** tulostaaksesi kuusi viimeistä maksukuittia.

<i>Ajo- ja tapahtumaerittelyiden koodit</i>	
81	Edellisen tai käynnissä olevan ajovuoron ajoerittely
87	Kuuden viimeisen maksukuitin yhteistulostus
8748	Viimeisen 48-tunnin tapahtumien tulostus

13.7 Taksimittarin lokitiedosto

Lokitietoihin kirjautuvat:

Mittarin ohjelmapäivitykset, virtakatkokset, sinetöinnin avaukset/sulkemiset ja matkavakion muutokset.

13.7.1 MID checksumman näyttö [96]

Näyttää MID checksumman näytöllä

13.7.2 Mittarin lokitiedoston lukeminen [97E]

Näyttää Mittarin lokitiedot näytöllä

13.7.3 Mittarin lokitiedoston tulostus [98E]

Tulostaa mittarin lokitiedot

13.7.4 Mittarin MID-informaation lukeminen [99E]

Mittarin MID-informaatio, luettavissa valikkonäppäimillä

Lisänäyttö	Päänäyttö	Selitys
KOK.KM	10506	Ajetut kokonaiskilometrit
TOTEKM	5506	Tuottavan ajon kokonaiskilometrit
KYYDIT	560	Suoritettujen kyytien kokonaismäärä
LISAT	347.40	Lisämaksujen yhteissumma kokonaiskassassa
TOTEWE	9506	Kokonaiskassa ilman ekstroja
VAKIO	25050	Asetetun matkavakion arvo
SIN.PVM	021012	Mittarin sinetöintipäivämäärä
TAXINR	123	Taksin järjestysnumero
T1 S/D	S	Taksa 1, yksittäistariffi (S) tai tuplatariffi (D)
T1EUKM	1.48	Taksa 1, hinta EUR/km
T1EURH	42.10	Taksa 1, hinta EUR/h
T1LYON	0.20	Maksun lisäyksen lyöntiväli (EUR)
T2 S/D	D	Taksa 2, yksittäistariffi (S) tai tuplatariffi (D)
T2EUKM	1.78	Taksa 2, hinta EUR/km
T2EURH	42.10	Taksa 2, hinta EUR/h
T2LYON	0.20	Maksun lisäyksen lyöntiväli (EUR)
T3 S/D	S	Taksa 3, yksittäistariffi (S) tai tuplatariffi (D)
T3EUKM	1.92	Taksa 3, hinta EUR/km
T3EURH	42.10	Taksa 3, hinta EUR/h
T3LYON	2.0	Maksun lisäyksen lyöntiväli (EUR)
T4 S/D	S	Taksa 4, yksittäistariffi (S) tai tuplatariffi (D)
T4EUKM	2.07	Taksa 4, hinta EUR/km
T4EURH	42.10	Taksa 4, hinta EUR/h
T4LYON	0.20	Maksun lisäyksen lyöntiväli (EUR)
E31	TAVARA	Tavarakuljetuksen lisämaksu 31
E31MIN	2.70	Tavaralisän minimisumma
E31MAX	2.70	Tavaralisän maksimisumma
E31DEF	2.70	Tavaralisän oletushinta
E31XTL	N	Lisämaksu on mahdollista veloittaa useammin kuin yhdesti jokaista kyytiä kohden (Y=kyllä, N=ei).
E32	SAATTO	Saattolisä 32
E32MIN	0.01	Saattolisän minimisumma
E32MAX	150.00	Saattolisän maksimisumma
E32DEF	N/A	Saattolisän oletushinta (N/A=ei asetettu)
E32XTL	N	Lisämaksu on mahdollista veloittaa useammin kuin yhdesti jokaista kyytiä kohden (Y=kyllä, N=ei).
E34	PORRAS	Porraslisämaksu 34
E34MIN	30.00	Porraslisämaksun minimisumma
E34MAX	30.00	Porraslisämaksun maksimisumma
E34DEF	30.00	Porraslisämaksun oletussumma
E34XTL	N	Lisämaksu on mahdollista veloittaa useammin kuin yhdesti jokaista kyytiä kohden (Y=kyllä, N=ei).
E35	PAARI	Paarikuljetuksen lisämaksu 35
E35MIN	27.80	Paarikuljetuksen lisämaksun minimisumma
E35MAX	27.80	Paarikuljetuksen lisämaksun maksimisumma
E35DEF	27.80	Paarikuljetuksen lisämaksun oletussumma
E35XTL	N	Lisämaksu on mahdollista veloittaa useammin kuin yhdesti jokaista kyytiä kohden (Y=kyllä, N=ei).
E36	ENNAKK	Ennakkotilauksen lisämaksu 36
E36MIN	6.80	Ennakkotilauksen lisämaksun minimisumma
E36MAX	6.80	Ennakkotilauksen lisämaksun maksimisumma

E36DEF	6.80	Ennakkotilauksen lisämaksun oletussumma
E36XTL	Y	Lisämaksu on mahdollista veloittaa useammin kuin yhdesti jokaista kyytiä kohden (Y=kyllä, N=ei).
E37	AVUST	Avustamislisämaksu 37
E37MIN	15.00	Avustamislisämaksun minimisumma
E37MAX	15.00	Avustamislisämaksun maksimisumma
E37DEF	15.00	Avustamislisämaksun oletussumma
E37XTL	N	Lisämaksu on mahdollista veloittaa useammin kuin yhdesti jokaista kyytiä kohden (Y=kyllä, N=ei).
E38	LENTO	Lentokenttälisämaksu 38
E38MIN	2.00	Lentokenttälisämaksun minimisumma
E38MAX	2.00	Lentokenttälisämaksun maksimisumma
E38DEF	2.00	Lentokenttälisämaksun oletussumma
E38XTL	Y	Lisämaksu on mahdollista veloittaa useammin kuin yhdesti jokaista kyytiä kohden (Y=kyllä, N=ei).
E39	MUU	Muu lisämaksu 39
E39MIN	0.01	Muun lisämaksun minimisumma
E39MAX	150.00	Muun lisämaksun maksimisumma
E39DEF	N/A	Saattolisän oletushinta (N/A=ei asetettu)
E39XTL	N	Lisämaksu on mahdollista veloittaa useammin kuin yhdesti jokaista kyytiä kohden (Y=kyllä, N=ei).
VK	923	Viimeisimmän kuitin numero
VKALOP	121012	Viimeisimmän kyydin aloituspäivämäärä
VKALOA	08.00	Viimeisimmän kyydin aloitusaika
VKLOPP	121012	Viimeisimmän kyydin lopetuspäivämäärä
VKLOPA	08.30	Viimeisimmän kyydin lopetusaika
LAHTO	5.70	Viimeisen kyydin lähtömaksu
VKLIS	6.80	Viimeisen kyydin lisämaksut
T1KM	10.7	Viimeisen kyydin kilometrit
T1EUKM	1.48	Taksa 1:n kilometrihintaa EUR/km
T1T	0.5	Viimeisimmän kyydin kertynyt aika odotustaksalla
T1EURH	42.10	Odotustaksan hinta EUR/h
VKTI	70.20	Viimeisen kyydin hinta ilman ekstroja
VKTOT	77.00	Viimeisen kyydin kokonaishinta
TOTLKM	3200	VAPAA-tilassa ajettujen kilometrien kokonaismäärä
TOTCHU	4507	Maksun lisäyksien eli lyöntien kokonaismäärä

14. Taksimittarin asetukset

Taksimittarin asetuksia ja toimintoja voidaan ohjata muokkaamalla mittarin lippuparametreja, muuttamalla tunnistetietoja ja muistirekisterien lukkokoodin asetuksia.

TÄRKEÄÄ: Asetuksia muutettaessa tulee käyttäjän ymmärtää kunkin lippuparametrin vaikutus mittarin toimintoihin.

Osa parametreista on muokattavissa ainoastaan valtuutetun Semel jälleenmyyjän toimesta.

14.1 Mittarin tunnistetietojen vaihtaminen

Tätä toimintoa tarvitaan, mikäli maksupäätteen palvelutunnus, auton laskutusnumero tai yrityksen Y-tunnus muuttuu.

Selitys	Taksimittarin näyttö	Toimenpide
Taksimittari on OFF-tilassa		Valitse koodi 9001E
Vaihtotilan aloitus		Paina E Huom! VAPAA-painikkeen painallus keskeyttää tapahtuman
Taksimittari pyytää lukkokoodia (mikäli lukkokoodi asetettu)		Syötä lukkokoodi ja paina E
Taksimittari pyytää laskutusnumeroa		Syötä asetettava laskutusnumero ja paina E
Taksimittari pyytää palvelutunnuksen alkuosaa		Syötä palvelutunnuksen 6 ensimmäistä numeroa ja paina E
Taksimittari pyytää palvelutunnuksen loppuosaa		Syötä palvelutunnuksen 6 viimeistä numeroa ja paina E
Taksimittari pyytää yrityksen Y-tunnusta		Syötä Y-tunnus yhtenäisenä numerosarjana (ilman väliviivaa) ja paina E
Taksimittari palaa OFF-tilaan		

14.2 Taksimittarin kuluttajahintojen päivitystoiminto

Taksiliikenteen kuluttajahinnat tarkastetaan ja säädetään Suomessa valtioneuvoston toimesta vuosittain.

Semel TM6000 taksimittarissa kuluttajahintojen muuttuessa päivitetään uudet taksaparametrit automaattisesti Semel Oy:n toimesta, kun käytetään MC40 järjestelmää ja/tai Sagem/Ingenico EFT930 gprs-yhteydellä varustettua maksupäätettä.

Mikäli käytössä on pelkästään TM6000 taksimittari ilman edellä mainittuja järjestelmiä, voidaan muuttuneiden kuluttajahintojen asetus suorittaa ainoastaan Semel jälleenmyyjän toimesta.

Taksaparametrien automaattisen päivityksen saavuttua taksimittarille, tulostuu ilmoitus parametripäivityksestä.

HUOM! Kuluttajahintojen päivitys toimitetaan vuosittaisesta taksapäätöksestä riippuen useampina eri tiedostoina (esim. tiedostot: kalenteri, arvonlisävero, lisämaksut, tariffit...), josta johtuen tulostuu mahdollisesti useampia peräkkäisiä parametripäivitysilmoituksia otsikolla "Parametripäivitys".

```
***Parametripäivitys***  
=====  
Muutos aktivoituu:  
01.07.12 00:00
```

```
***Parametripäivitys***  
=====  
Muutos aktivoituu:  
01.07.12 00:00
```

- **Uusien kuluttajahintojen aktivoiminen**

Uudet parametripäivitykset saadaan aktivoitua käyttöön muutoksen aktivoitumisaian jälkeen, kun suoritetaan ajovuoron lopetus ja uudelleen aloitus.

HUOM! Ajovuoron lopetuksen jälkeen tulee odottaa vähintäänkin 10-sekuntia ennen ajovuoron aloittamista (aktivoitumisaika noin 10-sekuntia).

14.3 Taksimittarin ohjelmiston päivitystoiminto

Semel TM6000 taksimittarin ja Semel RX90hn lämpökirjoittimen ohjelmistot ovat jatkuvan tuotekehityksen kohteena.

Uusin käyttönotettava TM6000 taksimittarin tai RX90hn lämpökirjoittimen ohjelmaversio päivitetään automaattisesti Semel Oy:n toimesta, kun käytetään MC40 järjestelmää ja/tai Sagem/Ingenico EFT930 tai Ingenico IWL gprs-tai 3G-yhteydellä varustettua maksupäätettä.

Mikäli käytössä on pelkästään TM6000 taksimittari ilman edellä mainittuja järjestelmiä, voidaan uusimman ohjelmaversioon päivitys suorittaa ainoastaan Semel jälleenmyyjän toimesta.

Uuden ohjelmaversioon saavuttua suorittaa taksimittari automaattisesti ohjelman asennuksen ajovuoron lopetuksen jälkeen.

HUOM! Ohjelmiston asennustoiminto ei aktivoidu, mikäli autolla ajetaan.
Saapuneen ohjelmiston asennustoiminto kestää noin 10-sekuntia.
Auton tulee olla pysäköitynä ohjelmistoasennuksen ajan.

Ohjelmiston asennustoiminto:

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Ajovuoron lopetuksen jälkeen mittari OFF-tilassa		Ei toimenpiteitä
Taksimittari siirtyy uuden ohjelmaversioon asennukseen automaattisesti (mikäli ajoneuvo on pysähdyksissä)		Odota ohjelman latautuminen
Ohjelman asennuksen päättyessä näkyy taksimittarin lisänäytössä hetken aikaa SW OK		Ei toimenpiteitä
Taksimittari palaa OFF-tilaan		Taksimittari valmiina käytettäväksi

14.4 Taksimittarin muistirekisterien lukkokoodin asetus

- Taksimittarin lukkokoodit asetetaan Sagem/Ingenico EFT930G/B tai Ingenico IWL maksupäätteen kautta
- Lukkokoodin maksimi pituus on 6-numeroa
- Lukkokoodin arvo 0, tarkoittaa ettei kyseistä valikkoa ole lukittu

⇒ Lukkokoodien asetus maksupäätteen kautta

- Valitse F (menu) -> 1. Asetukset -> 13. TM6000 lukot
- Valitsemisen jälkeen Sagem pyytää syöttämään PääPIN:n
- Jos PääPIN ei ole aiemmin asetettu syötetään 0 tai aiemmin syötetään jo aiemmin asetettu PääPIN
- Vaihe 1: PääPIN:lle annetaan uusi arvo valitsemalla maksupäätteen menu-valikosta "1 - Aseta PääPIN".

HUOM!

PÄÄPIN on "pääkäyttäjän" PIN-koodi, joka mahdollistaa kaikkien muidenkin lukkokoodien asetusten muuttamisen. Kun PääPIN on kerran asetettu muuksi lukuarvoksi kuin 0, ei lukkokoodien asetusrekisteriin enää pääse ilman PääPIN-asetettua lukuarvoa. Mikäli PääPIN-koodia ei ole tiedossa tai sen unohtunut täytyy lukkokoodiasetus tehdä valtuutetulla Semel jälleenmyyjällä.

- Vaihe 2: Valitse "2 – Aseta LukkoPIN"
- - 9001-MENU = Asetetaan lukkokoodi taksimittarin tunnistetietojen vaihtamiseksi (Seuraavaan lukkovaihtoehtoon pääsee painamalla maksupäätteen vihreää painiketta)
 - KOKONAISMUISTIT = Asetetaan lukkokoodi kokonaismuistien lukuoikeudelle (Seuraavaan lukkovaihtoehtoon pääsee painamalla maksupäätteen vihreää painiketta)
 - VUORORAPORTTI = Asetetaan lukkokoodi Vuororaporttien luku-/tulostusoikeudelle (Seuraavaan lukkovaihtoehtoon pääsee painamalla maksupäätteen vihreää painiketta)
 - PITKÄT MUISTIT = Asetetaan lukkokoodi kuukausi- ja vuosiraportteille (Painamalla maksupäätteen vihreää painiketta poistutaan valikosta)
- Asetetut lukkokoodit tallennetaan taksimittarille valitsemalla LUKOT-valikossa "3 – Tallenna mittarille"

- **Kuljettajakohtaiset lukitukset**

Valikosta LUKOT voidaan valita viidelle kuljettajalle, kuljettajakohtaiset oikeusasetukset lukittujen rekisterien tai toimintojen osalta seuraavasti:

- Valitse kuljettaja (esim. 4 – Kuljettaja)
(Seuraavaan lukkovihtoehtoon pääsee painamalla maksupäätteen vihreää painiketta)
 - Syötä kuljettajan tunnus (esim. 123)
(Seuraavaan lukkovihtoehtoon pääsee painamalla maksupäätteen vihreää painiketta)
 - 9001-MENU = Valitse sallittu tai kielletty.
(Seuraavaan lukkovihtoehtoon pääsee painamalla maksupäätteen vihreää painiketta)
 - KOKONAISMUISTIT = Valitse sallittu tai kielletty kokonaismuistien luku-oikeudelle
(Seuraavaan lukkovihtoehtoon pääsee painamalla maksupäätteen vihreää painiketta)
 - VUORORAPORTTI = Valitse sallittu tai kielletty Vuororaporttien luku-/tulostus-oikeudelle
(Seuraavaan lukkovihtoehtoon pääsee painamalla maksupäätteen vihreää painiketta)
 - PITKÄT MUISTIT = Valitse sallittu tai kielletty. kuukausi- ja vuosiraportteille
(Painamalla maksupäätteen vihreää painiketta poistutaan valikosta)
- Asetetut lukkokoodit tallennetaan taksimittarille valitsemalla LUKOT-valikossa "3 – Tallenna mittarille"

- **Lukittujen rekistereiden käyttäminen**

- Kun käyttäjä valitsee lukitun menun, näyttää mittari "LUKKO" johon pitää syöttää oikea PIN-koodi toiminnon aktivoimiseksi seuraavilla vaihtoehdoilla:
 - PääPIN: PääPIN kelpaa aina jokaisessa tilanteessa kun mittari pyytää "LUKKO"
 - Lukkokohtainen PIN: Syötetään tälle kyseiselle lukolle asetettu PIN-koodi
 - Jos on asetettu kuljettajakohtaiset lukitukset ja kyseiselle kuljettajalle on annettu lupa tämän menun käyttämiseen, avataan kyseisen rekisterin/toiminnon lukko vetämällä kuljettajakortti maksupäätteen magneetikortin lukijasta.
 - Ajovuoron ollessa kuljettajakortilla aloitettuna, on kuljettajalla pääsy kuljettajalle oikeutettuihin rekistereihin pääkäyttäjän antamien asetusten mukaisesti.

14.5 Lippuparametrit [600 E]

Selitys	Taksimittarin näyttö	Toimenpide
Taksimittari OFF tilassa		Näppäile koodi 600 E
Taksimittarin näytössä LUKKO (299), asetetun lukkokoodin poistaminen. Ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.		Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin
Logon tulostus maksukuitin alaosaan (LOGO2).		a) Valittuna arvo 0, Logoa ei tulosteta b) Valittuna arvo 1, Semel-logo tulostetaan Asetusmuutos näppäimellä T2, Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin
Logon tulostus maksukuitin yläosaan (LOGO1).		c) Valittuna arvo 0, Logoa ei tulosteta d) Valittuna arvo 1, Semel-logo tulostetaan Asetusmuutos näppäimellä T2, Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin

<p>Tippi-toiminnon käytön esto (EI.TIPP).</p> <p>Ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.</p>		<p>e) Valittuna arvo 0, Tippi/ekstrat käytettävissä</p> <p>f) Valittuna arvo 1, Tippi/ekstrat eivät ole käytettävissä (koodi 41E ei ole käytettävissä)</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2, </p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin </p>
<p>Kokonaismuistien informaation erittelyn näkyvyys ajovuoro-raporteissa (TOT.TYP)</p> <p>HUOM! Tämän lippuparametrin valittu arvo vaikuttaa ajovuororaporttien informaatioon ainoastaan mikäli toiminto TOT.REK (kokonaismuistit raporteissa) on valittuna arvoon 1.</p>		<p>g) Valittuna arvo 0, Raporteissa kokonaismuistien informaation erittely näkyvissä.</p> <p>h) Valittuna arvo 1, Raporteissa ei ole eriteltyä informaatiota kokonaismuisteista.</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2, </p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin </p>
<p>Kuljettajan kuitin informaatio laskutuskykydeissä (KUI.TIE).</p>		<p>i) Valittuna arvo 0, Kuljettajan kuittiin tulostetaan matkan ja taksan tiedot.</p> <p>j) Valittuna arvo 1, Kuljettajan kuittiin ei tulosteta matkan ja taksan tietoja.</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2, </p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin </p>

<p>Aloitusajon ohitus (ALO.OHI)</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, Ajovuoron alkaessa aloitusajo (työmatka-ajo) käytössä.</p> <p>b) Valittuna arvo 1, Ajovuoron alkaessa aloitusajo (työmatka-ajo) ei käytössä.</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Yksityisajon kilometrit näytöllä (OFF.KM)</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, Ajovuorojen välillä ajettua yksityisajon määrää ei näytetä taksimittarin näytöllä.</p> <p>b) Valittuna arvo 1, Taksimittarin lisänäytöllä näytetään edellisen ajovuoron jälkeen ajettun yksityisajon määrä.</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>

<p>Kellon näkyvyyden säätö (KLO.NAK).</p>		<p>k) Valittuna arvo 0, Kello ei näy. l) Valittuna arvo 1, Kello näkyy. m) Valittuna arvo 2, Edellisen ajovuoron mukaisen kellon näkyvyysasetus automaattisesti käytössä, kun esivalinta tehty koodilla 63E.</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Reittiajon loppulaskutus (REI.KAS).</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, loppulaskutus ohjataan automaattisesti yhtiölaskutukseen. b) Valittuna arvo 1, loppulaskutus ohjataan automaattisesti omalaskutukseen. c) valittuna arvo 2, loppulaskutus valittavissa yhtiölaskutuksen (51 E) ja omalaskutuksen (59 E) välillä.</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Kokonaismuistit ajovuoro-reportissa (TOT.REK), ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, kokonaismuistit eivät näy ajovuoro-reportissa b) Valittuna arvo 1, kokonaismuistit näkyvät ajovuoro-reportissa</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>

<p>Tulostimen nopeus (TUL.NOP)</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, tulostimen tietoliikennenopeus 19200 baudia</p> <p>b) Valittuna arvo 1, tulostimen tietoliikennenopeus 1200 baudia</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2, </p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin </p>
<p>Kuitin tulostusjärjestys korttimaksuissa (KUI.AS.K)</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, Kuljettajan kuitti tulostuu ensimmäisenä.</p> <p>b) Valittuna arvo 1, Asiakkaan kuitti tulostuu ensimmäisenä.</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2, </p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin </p>
<p>Asiakkaan kuitin ohitus (KUI.OHI), ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, Asiakkaan kuitin ohitus ei ole mahdollista millään maksutavalla.</p> <p>b) Valittuna arvo 1, Asiakkaan kuitin ohitus on mahdollinen, mikäli maksutapaan liittyvä lainsäädäntö oikeuttaa kuitin ohittamiseen.</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin </p>
<p>Kellon näkymä (KLO.INT), oltava valittuna arvo 1. Ei muokattavissa.</p>		<p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin </p>

<p>Kirjoitintyyppi (PRI.TYP).</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, Ei erilliskirjoitinta</p> <p>b) Valittuna arvo 1, Lämpökirjoitin RX80 käytössä</p> <p>c) Valittuna arvo 2, Lämpökirjoitin RX80e käytössä</p> <p>d) Valittuna arvo 4, Lämpökirjoitin RX90hn käytössä</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Oletuskirjoitin (DEF.PRI),</p>		<p>a) Valittuna arvo 1, käytössä RX90hn, RX80e tai RX80 lämpökirjoitin.</p> <p>b) Valittuna arvo 3, käytössä maksupäätteen EFT930G/B tulostin</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Tauko taksa päällä sallittu (TAUKO), ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, Tauko taksa-ajossa ei sallittu.</p> <p>b) Valittuna arvo 1, Tauko taksa-ajossa sallittu.</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>

<p>Yksityisajo sallittu (YKSTYI), ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, Yksityisajo ei ole sallittu. b) Valittuna arvo 1, Yksityisajo on sallittu.</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Vapaavalon tila (KAT.VAL), ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, vapaavalon tilaa ei näytetä b) Valittuna arvo 1, vapaavalon tila näytetään</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Aloitusraportti (ALO.RAP)</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, Aloitusraporttia ei tulosteta ajovuoron alkaessa b) Valittuna arvo 1, Aloitusraportti tulostetaan ajovuoron alkaessa</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>MC40 käytössä (MC40)</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, MC40 ei käytössä b) Valittuna arvo 1, MC40 käytössä</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>

<p>Maksupääte EFT930 käytössä (EFT930)</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, maksupääte EFT930 ei käytössä b) Valittuna arvo 1, maksupääte EFT930 käytössä</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Aloitus kuljettajakortilla (K-KORT), ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.</p>		<p>a) Valittuna arvo 0, kuljettajakortti ei ole käytössä, b) Valittuna arvo 1, kuljettajakortti on käytössä,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>
<p>Ajoerittelyn tulostus ajovuoron päättyessä (ERIRAP)</p>		<p>c) Valittuna arvo 0, ajoerittelyä ei tulosteta ajovuoron päättyessä, d) Valittuna arvo 1, ajoerittely tulostetaan ajovuoron päättyessä</p> <p>Asetusmuutos näppäimellä T2,</p> <p>Valikossa eteenpäin, paina selausnäppäintä alaspäin</p>

Vuororaportin tulostus ajovuoron
päätyessä (VUORAP)

VUORAP

- a) **Valittuna arvo 0,**
vuororaporttia ei tulosteta
- b) **Valittuna arvo 1,**
vuororaportti tulostetaan
(1 kpl.)
- c) **Valittuna arvo 2,**
vuororaportti tulostetaan
(raportteja 2 kpl.)
- d) **Valittuna arvo 3,**
vuororaportti tulostetaan
(raportteja 3 kpl.)

Asetusmuutos näppäimellä T2,

Valikossa eteenpäin, paina
selausnäppäintä alaspäin

14.6 Lippuparametrit [601 E]

ei muokattavissa ilman sinetöinnin aukaisua.

Näytössä:	Lipun tarkoitus	lipun asetus
DRI.NO	Kuljettajanumeron pituus	
LOG.WAR	Login täyttymisvaroitus	oltava valittuna arvo 5.
ALV	Arvonlisäverollinen hinta näytetään	oltava valittuna arvo 1
TAR.NAM	Tariffin nimi	oltava valittuna arvo 1.
INF.MID	Lokin poisto	oltava valittuna arvo 1.
MID.MIN	Minimihinnan hallinta	oltava valittuna arvo 1.
MID.EXT	lisämaksun näyttötavan ohjaus	oltava valittuna arvo 1
SW.PERM	Automaattinen ohjelma-version päivitys	oltava valittuna arvo 1.
MID.OP	OFF/VAPAA näytetään	oltava valittuna arvo 1.
DIS.OFF	Näytön pimennys	oltava valittuna arvo 0
PRI.OBL	Printteri pakollinen	

14.7 Matkavakion testaaminen [94E]

Tällä toiminnolla mitataan matkavakio ensiasennuksessa, tai testataan jo asennettuun mittariin asetetun matkavakion oikeellisuus. Taksimittarin matkavakio mitataan sinetöinnin ollessa kiinni.

Ajoneuvon rengaspaineiden tulee olla auton valmistajan ohjeen mukaiset ja renkaiden tulee täyttää kansallisen lainsäädännön vaatimukset.

HUOM! Matkavakion poikkeama todellisesta (=toleranssi) saa olla maksimissaan 0,2 %.

Esimerkki: Mikäli todellinen tarkka matkavakio olisi 25000 pulssia/kilometri, on taksimittariin asetetun matkavakion asetettava välille 24950 - 25050 pulssia/kilometri. Edellä mainitusta johtuen on mittauksessa suositeltavaa käyttää 1000 metriä pitkää suoraa ajorataa, kuitenkin vähintäänkin 300 metriä pitkää ajorataa (lyhyemmällä tai kaartuvilla mittaradoilla ei ole mahdollista saavuttaa ilmoitetun toleranssialueen mukaista mittauslukemaa).

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari OFF tilassa.		Valitse koodi 94E
Taksimittari on testaustilassa ja lisänäytössä näkyy Start. Testi voi alkaa.		Paina E
Kun E näppäintä on painettu, alkaa pulssi-laskenta.		a) Aja mittaradalla 1000 metriä ja b) ajettuasi radan paina E .
Taksimittari näyttää aikaisemmin mitatun ja muistissa olevan asetetun matkavakion.		Paina E
Taksimittari näyttää tämän testin perusteella saatua pulssilukemaa. Testitilanteessa tämän pitäisi olla sama lukema kuin muistissa olevan lukeman.		Paina E
Taksimittari näyttää ajatun matkan, jonka pitäisi olla 1000 m.		Paina E

14.8 Matkavakion muutosten määrä [95E]

Näyttää kuinka monta kertaa taksimittarin historiassa on matkavakioa muutettu.

Selitys	Taksimittarin näyttö	► Toimenpide
Taksimittari OFF tilassa.		Valitse koodi 95E
Mittari näyttää muutosten määrän.		Paina E

15. Valmistajan vakuutus tuotteen vaatimustenmukaisuudesta

Declaration of conformity

This declaration certifies that the below mentioned system conforms to the essential requirements of the 2004/22/EC and 2004/104/EC.

Description of the system:	Taximeter system
Type:	C30, TM6000, FR3000
Manufacturer:	Semel Oy
	Ansatie 2
	FIN-01740 VANTAA

The construction of the appliances is in accordance with the following standards:

EMC: Class E3

ISO 7637-2
IEC 61000-4-2
IEC 61000-4-3
IEC 61000-4-6
SS-ISO 16750-2
ISO 7637-3
EN 55022

Mechanical test:

OIML D11 class M3	
IEC 60068-2-47	Vibration test
IEC 60068-2-64	Vibration test
IEC 60068-3-8	Vibration test
IEC 60068-2-31	Drop test

Climate test:

IEC 60068-2-2	Temperature sequence
IEC 60721-3-5	Temperature with duration TR 60721-4-5
IEC 60068-2-61	Climate sequence
IEC 60068-2-30	Humidity test
IEC 60068-2-1	Temperature test with duration TR 60721-4-5

The system has been tested according to these standards by the SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut. All requirements are fulfilled.

EC type examination certificate:	No. 0402-MID-50 23 02
Assessment decision certificate:	No. 0402-MID-50 23 01

The product is CE marked since 2008.

Signature:

The authorized signature to this declaration, on behalf of the manufacturer, and the Responsible Person based within the EU, is identified below.

Vantaa November 07, 2008

Börje Nummelin
Managing Director
Semel Oy

16. Tekniset tiedot

TM206E	
Construction TM206 (central power unit)	aluminum profile
Dimensions TM206E	33 mm x 119mm x 72 mm (T x L x W) Weight: 200g
Voltage TM206e	8 ... 32 VDC
Power consumption TM206e	40 mA at 12 V
Operating temperature	-25 ... +55 °C
Storage temperature	-40 ... +70 °C
Pulse input frequency range	500 – 75000 imp/km

TD321 and TD330	
Construction TD321 (display)	aluminum front, plastic back
Construction TD330 (display)	aluminum front, plastic back
Dimensions TD321	15 mm x 180 mm x 50 mm (T x L x W) Weight: 150g
Dimensions TD330	15 mm x 150 mm x 50 mm (T x L x W) Weight: 140g

RX80E	
Dimensions RX80e	32 mm x 122 mm x 75 mm (T x L x W) Weight: 400g
Voltage RX80e	9 ... 16 VDC
Construction RX80e (thermal printer)	aluminum profile

Semel RX90hn	
Dimensions RX90hn	37 mm x 89 mm x 132 mm (T x L x W) Weight: 250g
Voltage RX90hn	9 ... 32 VDC
Operating temperature range	-25 ... +55 C
Interface options	Bluetooth serial port profile
Construction RX90hn (touch screen thermal printer)	aluminum profile

TUKIPALVELUT

Semel autolaitetuki opastaa teknisissä ongelmissa numerossa 0600 17788.

Semel autolaitetuki on avoinna arkisin kello 8.00–16.00.

